

Bristande skolmotivation bland elever i årskurs 7–9 - ur skolhandledarens och skolkuratorns per- spektiv

En kvalitativ intervjustudie

Ellinor Lindroos & Emilia Johansson

Lärdomsprov

Socionom

2023

Lärdomsprov

Ellinor Lindroos & Emilia Johansson

Bristande skolmotivation bland elever i årskurs 7–9: ur skolhandledarens och skolkuratorns perspektiv. En kvalitativ intervjustudie.

Yrkeshögskolan Arcada: Socionom, 2020

Identifikationsnummer:

8878, 8895

Uppdragsgivare:

Esbo stads svenska bildningstjänster

Sammandrag:

I samband med Pisa-undersökningar har det framkommit hur motivationsbrist blivit ett problem i skolor. Bristande skolmotivation kan leda till olika risker för en enskild elevs lärande och välbefinnande, som exempelvis problematisk skolfrånvaro eller psykisk ohälsa. Syftet med denna studie är att kartlägga orsakerna bakom motivationsbrist bland elever i årskurs 7–9 idag, samt hur skolhandledare och skolkuratorer kan arbeta med motivationen. Studiens tre frågeställningar lyder: ”Vilka är vanliga orsaker till motivationsbrist bland elever i årskurs 7–9 idag?”, ”Vilka arbetssätt använder skolhandledaren och skolkuratoren i arbetet med motivationsbrist?” och ”Hur samarbetar skolhandledaren och skolkuratoren i arbete med motivationsbrist?”. Vi utförde en kvalitativ intervjustudie med efterföljande kvalitativ innehållsanalys. Intervjudeltagarna var tre skolhandledare och tre skolkuratorer som arbetar med elever i årskurs 7–9. Resultatet av studien bevisar att bristande skolmotivation har blivit ett större problem bland elever sedan 10 år tillbaka, och att psykisk ohälsa, skoltrötthet samt en problematisk relation till skolan hör till de vanligaste orsakerna bakom motivationsbristen. För att motverka detta försöker skolhandledare och skolkuratorer stöda elevernas inre motivation eftersom den anses som mest hållbar. Detta görs genom att samarbeta interprofessionellt och hjälpa eleverna att hitta den egna motivationen samt de egna styrkorna, trots utmaningar som tidsbrist eller upplevelsen av en oklar arbetsbild för skolhandledaren. Genom studien hoppas vi på att göra professioner i skolan mer medvetna om vilka de vanligaste orsakerna till motivationsbrist bland

elever är idag. Vi strävar också efter att ge idéer på hur man kan arbeta med orsakerna, både individuellt och i samarbete med andra professioner.

Nyckelord:

Skolmotivation, välmående, unga, skolhandledare, skolkurator, arbetssätt, interprofessionellt samarbete

Degree Thesis

Ellinor Lindroos & Emilia Johansson

Lack of school motivation among pupils in grades 7–9: the perspective of school-coaches and school counselors.

Arcada University of Applied Sciences: Bachelor of Social Services, 2020.

Identification number:

8878, 8895

Commissioned by:

Unit for Swedish Education and Cultural Services

Abstract:

PISA surveys have revealed a lack of motivation as a problem in schools. Poor school motivation can lead to various risks for an individual student's learning and well-being, such as problematic school absence or mental health issues. The purpose of this study is to map out the causes of lack of motivation among students in grades 7-9 today, as well as how school coaches and school counselors can work with motivation. The three research questions are: "What are the common causes of lack of motivation among students in grades 7-9 today?", "What working methods do the school counselor and school coach use in their work with lack of motivation?" and "How do the school counselor and school coach collaborate in their work with lack of motivation?". We conducted a qualitative interview study and used qualitative content analysis as the analysis method. The interview participants are three school coaches and three school counselors who work with students in grades 7-9. The results of the study prove that poor school motivation has become a major problem among students compared to 10 years ago, and that mental health issues, school fatigue, and problematic relationships with school are among the most common causes of lack of motivation. To counteract this, school coaches and school counselors try to support students' intrinsic motivation because it is considered the most sustainable approach. This is done by inter-professional collaboration and helping students find their own motivation and strengths, despite challenges such as lack of time or unclear job descriptions for school coaches. Through our study, we hope to make professionals in schools more aware of the common causes of lack of motivation among students in grades 7-9

today and provide ideas on how to work with the causes, both individually and in collaboration with other professional groups.

Keywords:

School motivation, well-being, youth, school coach, school counselor, way of working, inter-professional collaboration

Opinnäyte

Ellinor Lindroos & Emilia Johansson

Puutteellinen koulumotivaatio 7–9 luokan oppilaiden keskuudessa: kouluvalmentajan ja koulukuraattorin näkökulmasta. Laadullinen haastattelututkimus.

Yrkeshögskolan Arcada: Sosionomi, 2020

Tunnistenumero:

8878, 8895

Toimeksiantaja:

Espoon kaupungin ruotsinkielisten sivistyspalvelut

Tiivistelmä:

Pisa-tutkimusten yhteydessä on tullut esiin, miten motivaation puute on muodostunut ongelmaksi kouluissa. Puutteellinen koulumotivaatio voi johtaa erilaisiin riskeihin yksittäisen oppilaan oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta, kuten ongelmalliseen koulupoissaoloon tai mielen-terveysongelmiin. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mitkä ovat yleisiä syitä motivaation puutteelle luokilla 7–9 nykypäivänä, sekä miten kouluvalmentajat ja -kuraattorit voivat työskennellä motivaation kanssa. Tutkimuksen kolme tutkimuskysymystä ovat: "Mitkä ovat yleisiä syitä motivaation puutteelle luokilla 7–9 nykypäivänä?", "Mitkä ovat koulukuraattorin ja kouluvalmentajan työmenetelmät motivaation puutteen työssä?" ja "Kuinka koulukuraattori ja kouluvalmentaja tekevät yhteistyötä motivaation puutteen työssä?". Suoritimme laadullisen haastattelututkimuksen, laadullisella sisällönanalyysillä analyysimenetelmänä. Haastateltavat olivat kolme kouluvalmentajaa ja kolme koulukuraattoria, jotka työskentelevät oppilaiden kanssa luokilla 7–9. Tulokset osoittavat, että puutteellinen koulumotivaatio on tullut suuremmaksi ongelmaksi verrattuna 10 vuotta sitten, ja että mielen-terveysongelmat, kouluväsymys ja ongelmallinen suhde kouluun ovat yleisimpiä syitä motivaation puutteelle. Tämän torjumiseksi kouluvalmentajat ja -kuraattorit pyrkivät tukemaan oppilaiden sisäistä motivaatiota, koska sitä pidetään kestäväenä lähestymistapana. Tämä tapahtuu yhteistyössä ammattilaisten kesken ja auttamalla oppilaita löytämään oma motivaationsa ja vahvuutensa, haasteista huolimatta, kuten aikapulasta tai koulutaitajan epäselvästä työkuvaista. Tutkimuksemme avulla

toivomme tekevämme koulun ammattilaiset tietoisemmiksi siitä, mitkä ovat yleisimpiä syitä motivaation puutteelle vuosiluokilla 7–9 nykypäivänä ja antamaan ideoita siitä, miten syitä voidaan käsitellä sekä yksilöllisesti että yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa.

Avainsanat:

Koulumotivaatio, hyvinvointi, nuoret, kouluvalmentaja, koulukuraattori, työskentelytapa, ammatillinen yhteistyö

Innehåll

1	Inledning	4
2	Bakgrund	5
2.1	Elev- och studerandevård	5
2.2	Interprofessionellt samarbete	8
2.3	MI – motiverande samtal som metod	9
3	Tidigare forskning	11
3.1	Orsaker till bristande motivation bland elever	11
3.2	Faktorer som främjar elevers motivation	12
4	Teoretisk referensram	15
4.1	Self-determination theory	15
4.2	Socialpedagogiskt perspektiv	17
5	Syfte och frågeställning	18
6	Metod	19
6.1	Val av metod	19
6.2	Urval av informanter	19
6.3	Insamling av data	20
6.4	Analys och bearbetning	22
6.5	Forskningsetik	23
7	Resultat	26
7.1	Yttre orsaker till motivationsbrist	27
7.2	Inre orsaker till motivationsbrist	29
7.3	Skolkuratorns och skolhandledarens arbetsätt	31
7.4	Samarbetet mellan skolkuratorn och skolhandledaren	33
8	Diskussion	35
8.1	Resultatdiskussion	35
8.2	Metoddiskussion	38
8.3	Slutsatser och fortsatt forskning	40
	Källor	41
	Bilagor	44

1 Inledning

Det har skett en ökning i ofrivillig skolfrånvaro de senaste åren och det diskuteras aktivt på samhällsnivå om hur man kunde förebygga och motverka detta problem (Söderlund 2022). I samband med Pisa-undersökningar har det även kommit fram hur motivationsbrist blivit ett problem inom skolor (Klingberg 2016). Enligt Bergling (2021 s.1) har elever i dagens läge låg motivation och detta kan bero på för höga krav samt helt för många utmaningar för eleven som hen förväntas lyckas med. Bristande motivation kan leda till olika risker för en enskild elevs lärande, som exempelvis problematisk skolfrånvaro eller att man helt och hållet lämnar skolan (Andréasson & Vargstam 2020 s.6).

En idé för att motverka problemet skolfrånvaro är en satsning på skolornas mångprofessionellitet och samarbetet mellan de professionella som arbetar i skolan (Söderlund 2022). I Söderlunds (2022) artikel kommer det fram att undervisningsminister Li Andersson hoppas på att det i framtiden kan finnas olika slags professioner som kan ta hand om eleverna, så att lärarna får fokusera mer på själva undervisningen. Det är alltså viktigt att alla professioner i skolan kan samarbeta tillsammans för att öka elevers välbefinnande och motivation.

I förhållande till det omtalade problemet om skolfrånvaro och bristande motivation bland elever, har vi valt att gå in på temaområdet om hur man kunde arbeta motivationsfrämjande i skolorna. Vi är medvetna om att detta är något som alla professioner i skolan borde beakta och jobba tillsammans kring. Men vi har i vårt arbete valt att fokusera specifikt på kuratorns och skolhandledarens roll i förhållande till motivationsarbetet, eftersom vi anser att dessa professioner blir mest relevanta med tanke på vår egen framtida profession som socionomer.

Eftersom skolcoach, även kallat skolhandledare, är en relativt ny arbetsroll i skolorna så hoppas vi också att resultatet av vårt arbete kommer underlätta att förstå arbetsrollen och vad en skolcoach specifikt kan göra för att stärka elevers skolmotivation. Vi kommer att använda oss huvudsakligen av benämningen skolhandledare genom vårt arbete, eftersom

denna benämning används i skolorna vår studies informanter arbetar i. I arbetet kommer ändå benämningen skolcoach också att användas, eftersom denna titel är mer vanligt förekommande i källgrunden för studien. I analysen och slutresultatet hoppas vi även kunna få fram hur man kan samarbeta professionerna sinsemellan för att stöda elevers motivation på bästa sätt.

2 Bakgrund

I detta kapitel presenteras bakgrunden för vårt arbete och temaområde. Vi har valt att öppna upp hur elev- och studerandevården ser ut, eftersom det är inom dessa arenor som skolkuratorer och skolhandledare jobbar. Interprofessionellt samarbete är inkluderat i bakgrunden för att belysa betydelsen av mångprofessionalitet och samarbete. Avslutningsvis öppnar vi upp metoden *motiverande samtal*, eftersom detta blir en central metod i arbetet med motivation.

2.1 Elev- och studerandevård

Syftet med elev- och studerandevården är att främja hälsa, förmågan att lära sig och främja delaktighet. Målet är även att förebygga problem och säkerställa möjligheten till tidigt individuellt stöd. Man vill främja välbefinnandet i skolan, i läroanstalten och studiemiljön med elev- och studerandevård, samt säkerställa jämlik tillgång till och kvalitet på elevhälsotjänsterna. Lagen om elev- och studerandevården trädde i kraft år 2014 och omfattar förskola till andra stadiet. (THL 2022; Lag om elev- och studerandevård (1287/2013))

Elev- och studerandevården är ett sektorsövergripande samarbete som ska göras tillsammans med eleverna, deras vårdnadshavare och vid behov andra samarbetspartners. Inom elev- och studerandevården finns den gemensamma elevhälsan som har ett förebyggande syfte och omfattar hela skolan. Så finns även den individuella elevhälsan som omfattar den enskilda eleven och har ett förebyggande samt stödjande syfte (THL 2022). I *Figur*

I presenteras en helhetssyn på det övergripande elev- och studerandevårdsarbetet (Utbildningsstyrelsen 2022).

Figur 1. En helhetssyn på elev- och studerandevård (Utbildningsstyrelsen 2022)

En elevvårdsplan ska utarbetas för att kartlägga hur elevvårdsarbetet ska utföras. Elevvårdsplanen ska beskriva genom vilka åtgärder arbetet ska genomföras och följas upp. I planen bör det ingå vem som ansvarar för uppföljningen av elevvårdsarbetet inom skolan, hur ofta uppföljningen ska ske och med vilka metoder informationen ska samlas in. Planen ska även beskriva hur information behandlas och utnyttjas för framtida utveckling av elevvården. (Lag om elev- och studerandevård (1287/2013))

Med den generellt inriktade elevhälsan avses skolans verksamhetskultur och åtgärder som innebär att alla professionella inom elev- och studerandevården på skolan ska främja inlärning, välbefinnande, hälsa, socialt ansvarstagande, växelverkan och delaktighet. I det generella elevhälsoarbetet ingår även att sträva efter att studiemiljön i skolan ska vara så sund och trygg för eleverna som möjligt. Den generellt inriktade elevhälsan ska även främja interaktionsfärdigheter. I dessa färdigheter ingår psykisk hälsa, att stärka vårdnadshavarnas delaktighet samt förebygga mobbning och trakasserier. Den generellt inriktade elevhälsan kan inriktas på hela skolan, en specifik klass eller grupp. (THL 2021; Lag om elev- och studerandevård (1287/2013))

Den individuellt inriktade elevhälsan finns till för den enskilda eleven eller studeranden. Den fokuserar på skol- och studerandehälsovårdens tjänster, kurators- och psykologtjänster samt sektorsövergripande arbete kring individuell elev- och studerandevård (Lag om elev- och studerandevård (1287/2013)). Här kommer de professionella som vi valt att intervjua i vårt arbete in, nämligen skolkuratorer och skolcoacher. Eleven har rätt till att få kuratorstjänster inom den tid som föreskrivs i lag och tjänsterna ska ordnas att eleven får möjlighet till ett personligt samtal antingen med psykolog eller kurator senast den sjunde skoldagen efter kontakt (THL 2022). Ifall ärendet klassas som akut ska samtalet ordnas samma eller nästa skoldag, det är kuratorn eller psykologen som står för avgörandet av hur brådskande ärendet är (THL 2022).

Enligt THL (2021) blir skolkuratorns främsta uppgifter att ge stöd och handledning för studier och skolgång, främja inlärning och välbefinnande samt sociala och psykiska färdigheter hos den enskilda eleven. Motivationsarbetet kunde placeras under arbetsuppgifterna gällande att handleda och stöda i förhållande till studierna och skolgången. Kuratorn ska erbjuda handledning och stöd, speciellt i frågor gällande familjesituation, övriga sociala relationer och växelverkan med dessa (THL 2021).

Skolcoachens arbetsroll är relativt ny på arbetsfältet, men ändå finns det en del information om hur en skolcoach jobbar med elevhälsoarbetet. Skolcoachen finns till som en extra stödperson och vuxen i skolan. Tanken är att man som elev ska kunna med låg tröskel ta kontakt till skolcoachen, endera fysiskt i skolan eller virtuellt via Wilma eller sociala medier. Via kontakttagandet vill man främja det förebyggande elevhälsoarbetet och ett tidigt ingripande inom skolorna. Arbetet som skolcoach kan innehålla att visa att man ser eleverna, finnas som samtalsstöd, motivera elever eller att man hjälper eleven med elevens bekymmer genom att förmedla hen vidare till rätt stöd (exempelvis skolkurator eller skolpsykolog). Färdigheter som öppenhet och förtroende sägs vara resurser inom arbetet som skolcoach. (Vasa stad 2021; Löf 2022; Thomasfolk 2020)

2.2 Interprofessionellt samarbete

Inom elev- och studerandevården arbetar flera olika professioner, vilket möjliggör ett interprofessionellt samarbete. Enligt WHO uppstår interprofessionellt samarbete då olika professioner från olika professionella bakgrunder kommer samman för att arbeta tillsammans med klienter, familjer och samhällen för att uppnå så hög kvalitet på vården som möjligt (Interprofessional Collaborative Practise 2022). I och med det interprofessionella samarbetet så kan man utreda problem från en bred kunskaps- och expertisgrund som möjligt. Interprofessionellt samarbete kännetecknas också av att se på problem från olika perspektiv, samarbeta med andra professioner som tangerar samma arbetsområden och att sträva efter gemensamma mål (Pirschel 2018 s. 16). I Pirschels (2018 s. 16) artikel kommer det även fram att kompromisser, samarbets- och kommunikationsfärdigheter blir centrala i förhållande till ett lyckat interprofessionellt samarbete.

Interprofessionellt samarbete har visat sig vara värt att satsa på i olika arbetskulturer. Samarbetet leder ofta till förbättrade slutresultat, hållbara arbetsmiljöer och effektivare användning av resurser. Det har också visat sig vara lättare att ta svåra beslut kring exempelvis en klient eller familj, då man är flera i beslutsfattandet och därmed får ta del av många olika synpunkter på problemet. En till aspekt som tyder på att interprofessionellt samarbete är något att satsa på, är att det visat sig leda till bättre välbefinnande bland arbetstagarna. Arbetstagarna i interprofessionella team har visat lägre stressnivåer och färre fall av utbrändhet med jobbrelaterade orsaker. (Pirschel 2018; Interprofessional Collaborative Practise 2022)

Enligt undervisningsminister Li Andersson är ett interprofessionellt samarbete även något att sträva efter inom skolorna. Andersson menar att ett sådant samarbete kunde förebygga problem som motivationsbrist och skolfrånvaro, i ett så tidigt skede som möjligt. Interprofessionella samarbeten i skolorna kunde också möjliggöra att andra professioner i skolan kunde hjälpa till i identifieringen av stödbehov hos elever, att det inte alltid blir på lärarens ansvar att behöva lägga märke till och agera enligt eventuella stödbehov hos en elev. (Söderlund 2022)

2.3 MI – motiverande samtal som metod

Holm-Ivarsson (2016 s. 11) beskriver motiverande samtal som en samarbetsinriktad samtalsmetod som syftar till att stärka en persons egen motivation och åtagande till förändring. Motiverande samtal är målinriktade, guidande och även personcentrerade. Den professionella bör se till att samtalet styrs mot förändring, men ändå komma ihåg att respektera vad som passar eleven och följa elevens villkor. (Holm-Ivarsson 2016 s. 11)

Något som är unikt för MI är att man strävar efter att framkalla en speciell sorts uttalande från klienten, som kallas ”förändringsprat”. Detta sägs också vara en av de gyllene reglerna för motiverande samtal. Tanken som ligger bakom förändringsprat är att man tror att klienterna är mer villiga att göra det som de själva har uttalat under en session. Orden ska komma från klienten själv, inte någon annan. (Rosengren 2012 s. 29)

I motiverande samtal ingår grundläggande principer. Det finns en akronym som uppfunnits för att lättare komma ihåg principerna; RULE. RULE står för rättningsreflexen, utforska och förstå klientens motivation, lyssna på klienten samt egenmakt åt klienten. Rättningsreflexen syftar på att man som professionell ska motstå frestelsen att aktivt försöka rätta till problem i klientens liv, eftersom detta sannolikt minskar möjligheten för en verklig förändring. Genom att utforska och förstå klientens motivation kan man få motivationen att komma inifrån individen, vilket är en av hörnstenarna i MI. Att aktivt lyssna på klienten och låta klienten delta aktivt i processen, stöder också möjligheten till förändring. (Rosengren 2012 s. 25–27)

Förutom de ovannämnda grundläggande principerna, tar Rollnick (et al. 2017) även upp fyra centrala färdigheter som ingår i effektiv kommunikation i förhållande till MI. Färdigheterna kallas BÖRS och består av; att bekräfta personen, ställa öppna frågor, reflektera och summera. Dessa färdigheter används inom MI bland annat för att förstärka engagemang, skapa trygghet och öppenhet i relationen samt för att få en övergripande helhetsförståelse av klientens situation. (Rollnick et al. 2017)

Miller & Rollnick (2013 s. 30–39) menar att motiverande samtal präglas av en specifik anda. Denna anda består av samarbete, acceptans, medkänsla och framkallande. Dessa faktorer binder sedan samman ett klimat som kallas för MI-andan. Det lönar sig att sträva efter att skapa en MI-anda, eftersom den underlättar processen i motiverande samtal. Förutom MI-andan finns det en akronym för nyttiga färdigheter i ett MI-samtal, som kallas ÖRAT (Rosengren 2012). ÖRAT står för öppna frågor, reflektioner, affirmationer (bekräftelser) och täta sammanfattningar. Med hjälp av dessa redskap ingriper man medvetet under en session mot att fästa uppmärksamhet på ett visst temaområde (exempelvis förändringsprat).

Man kan säga att MI-samtal ofta följer ett typiskt förlopp i form av fyra faser eller processer. Den första fasen handlar om att engagera och det gör man genom att inleda samtalet på ett engagerande sätt samt skapa ett samarbetsklimat. Nästa fas blir att fokusera på problemet eller temat och utforska möjligheterna till förändring. Den tredje fasen handlar om att framkalla förändringsprat och stöda tilliten eleven har till sig själv. Och ifall man hinner så långt som till sista fasen, så går den ut på att planera, avrunda och avsluta samtalet. Då kan det vara värt att försöka göra upp en plan med eleven eller exempelvis stimulera ett åtagande. Det är inte alltid lätt att stegvis följa dessa faser i ett motiverande samtal, utan man behöver också anpassa samtalet till elevens individuella drag och behov samt till graden av motivation som eleven upplever just då. (Holm-Ivarsson 2016)

Motiverande samtal som metod har tidigare använts i skolor för att exempelvis förhindra att elever hoppar av från skolor, förbättra studievänor och prestationer samt stöda såväl generella som individuella elevhälsan (Miller & Rollnick 2013). Metoden har visat sig vara effektiv i förhållande till elever med låg studiemotivation eller stor frånvaro (Holm-Ivarsson 2016 s. 5). Det kan handla om elever som upplever att de inte har blivit tillräckligt sedda och bekräftade i skolan eller att de längtar efter att hitta en plats i skolans gemenskap. Det finns bevis på att elevernas motivation kan öka då de får specifik, grundlig och positiv återkoppling via motiverande samtal (Rollnick et al. 2017). Detta kan man göra genom exempelvis lyhört bekräftande, vilket också är en av de centrala färdigheterna inom MI.

Motiverande samtal kan ge resultat som att man får bättre kontakt med eleven samt att eleven känner sig mer motiverad genom att hen får känna sig sedd, hörd, förstådd och accepterad av någon som visar intresse (Holm-Ivarsson 2016). I Andréassons & Vargstams (2020 s.32) arbete kommer det fram att motiverande samtal upplevs som en välfungerande samtalsmetod för professionella i skolan. Informanterna i Andréassons & Vargstams arbete (2020 s.20) har använt sig av MI som en metod för stödjandet av elevens motivation, lärande eller hälsa. Motiverande samtal har också tidigare visat sig vara till nytta för bland annat skolkuratorer och specialpedagoger, i deras arbete med att motivera elever i olika situationer (Holm-Ivarsson 2016).

3 Tidigare forskning

För att hitta tidigare forskning kring vårt ämne, har vi sökt i olika vetenskapliga databaser med sökord som exempelvis ”motivation”, ”student”, ”studentmotivation”, ”metoder”. Vi har valt att källorna ska vara peer-reviewed. Vi har också hittat en del nätsidor som visat sig vara användbara och tillförlitliga källor samt hittat via bibliotekstjänster vetenskapligt material, som böcker om metoder eller betydelsen av motivation för elever i skolan.

3.1 Orsaker till bristande motivation bland elever

Det finns olika orsaker till att motivationsbrist kan uppstå hos en elev. En faktor som kan orsaka motivationsbrist är krav som skolan ställer på eleven, via exempelvis betyg, prov och läxor. Dessa krav och förväntningar kan vissa elever ha svårt att uppnå vilket kan leda till att eleven känner sig misslyckad. Rent konkret kan det handla om att upprepade gånger få höra negativa kommentarer om sina kompetenser eller personlighetsdrag, vilket kan skapa känslan av att misslyckas. Självförtroendet och självkänslan blir sämre hos elever som känner ständiga misslyckanden, som kan leda till att eleven har svårt att kunna engagera sig i undervisning och känna sig motiverad. På motsvarande sätt kan känslor som väcks vid framgång verka som sporrande för elevernas motivation. (Hammarstedt 2017; Skolverket 2020)

Hammarstedt (2017) lyfter fram en orsak bakom skolmisslyckande, som är att eleven ständigt jämför sig själv med sina klasskompisar. Detta kan leda till en ännu lägre motivationsbrist än tidigare, om eleven upplever sig klara sig och prestera sämre än andra i klassen (Skolverket 2020). Eleven vill undvika att visa sig vara obegåvad eller vara svag framför andra. Detta kan i sig orsaka ett destruktivt beteende hos eleven samt att hen låter bli att försöka anstränga sig på lektionerna (Hammarstedt 2017).

Hammarstedt (2017 s. 13) nämner att elever som inte har kamratrelationer eller dåligt fungerade relationer kan uppleva att de inte hör till en gemenskap, som i sin tur kan leda till bristande motivation. Eleven behöver goda relationer med de andra i klassen, för att uppnå en välfungerade och trygg motivationsnivå (Skolverket 2020). Förutom detta menar Skolverket (2020) att det också är viktigt för skolmotivationen att eleven själv tror på sina förmågor att klara av exempelvis uppgifter i skolan.

Lågpresterande elever kan påverka andra elever till att också prestera dåligt, som påverkar motivationen i en negativ riktning. Motivationen eleven upplever påverkas alltså i hög grad av lärandemiljön som eleven befinner sig i. Sömnbrist är en även vanlig orsak till motivationsbrist och kan därmed leda till att elevens beteende, humör och energi påverkas negativt. (Hammarstedt 2017; Skolverket 2020)

3.2 Faktorer som främjar elevers motivation

För att kunna arbeta motivationsfrämjande behöver man som professionell känna till hur motivation kan uppstå. McCreynolds (2014) tar upp en bra poäng om att grundläggande behov så som en god fysisk hälsa, välbefinnande och att man känner meningsfullhet i vardagen, är nödvändiga för att motivationen hos exempelvis en elev kan öka. Om dessa behov inte är uppfyllda, kan de motverka eller minska på motivationen.

Det finns vissa faktorer som kommit upp i tidigare forskning kring vad som anses vara viktigt för elevers motivation i skolkontext. Hit hör bland annat sociala och emotionella färdigheter, som exempelvis empati. Elever med utvecklade sociala och emotionella färdigheter verkar också ha lättare för att utveckla en inre motivation gentemot skoluppgifter. Även en stark självkänsla och ett gott självförtroende hos elever har visat sig vara till nytta då det kommer till skolmotivationen. (Arias et al. 2022)

Trygga och goda relationer till personalen i skolan är en aspekt som anses värdefull för motivationen, också ur elevernas synvinkel. Även skolans miljö och relationerna man har till de andra eleverna i klassen ska kännas trygga för att motivationen ska kunna uppstå hos eleverna. I Lerches (2018 s. 13) arbete kommer det fram att elever tenderar uppleva välfungerande kamratrelationer som en större bidragande faktor till skolmotivationen, jämfört med välfungerande lärarrelationer. Vilken inställning föräldrarna har till skolan och hur involverade de är i deras barns skolgång, kan också påverka elevens motivation såväl negativt som positivt (Hammarstedt 2017 s. 6).

Enligt Skolverket (2018) är den inre motivationen ett kognitivt synsätt som beskriver individen som aktiv och nyfiken, som målinriktat söker efter relevant information från omgivningen. Tidigare forskning (Skolverket 2018) om skolmotivation visar att det inte är ovanligt att man möter barn och ungdomar som upplevt sig misslyckade som skolelever och till följd av det tappat sin skolmotivation. En elev i forskningen hade varit en stor-skolkare, hade inget förtroende för de vuxna i skolan och motiverades varken av kursplaner eller betyg. Till sist började eleven jobba med olika uppgifter, omedveten om att detta handlade om kursuppgifter, och visade sig sedan utveckla en inre motivation efter dessa avklarade uppgifter. Eleven blev intresserad, fick upplevelsen av att det var meningsfullt och att prestationerna var verkliga. Eleven fick sitt första betyg på fyra år och hade sedan en öppen inställning inför fortsatta kurser (Skolverket 2018 s. 5).

Studien av Skolverket (2018) visar att det är möjligt att lyckas med att göra skolan meningsfull och att motivera, fastän ingen grundmotivation finns. Exemplet som är skrivet i stycket ovan, är ett bra praktiskt exempel på hur inre motivation kan uppstå för en elev (Jungert 2014 s. 1–5). Enligt Jungert (2014 s. 1–5) ska det ges möjligheter för eleven att

utvecklas i skolan, exempelvis genom att klara av skoluppgifter, för att den inre motivationen ska uppstå. Dessa utmaningar i form av uppgifter som utvecklingsmöjligheter, kan ge en positiv respons och tillfredsställelse då eleven klarar av dem, vilket kan motivera eleven ytterligare (McCreynolds 2014).

Skolverket (2018 s. 5) tar upp att något som kan vara gemensamt bland elever som saknar motivation, är att de upplever att de inte är socialt delaktiga i skolan samt att de inte känt att skolan är meningsfull eller att kursuppgifterna spelar någon roll. Skolan måste jobba med att få eleverna att inse meningsfullheten i att lära sig, för att lyckas med att få eleverna motiverade för skolarbetet. Eleverna måste få uppleva att de blir sedda, bekräftade och förstådda av professionerna i skolan, samt uppleva en tillitsfull relation till de professionella. Professionerna i skolan ska ha kunskap om förmågan att kunna skapa inre motivation hos eleverna och att kunna uppfatta samt förstå vikten av att bemöta eleverna jämlikt.

Motivation kan betyda olika saker för olika elever som för olika professionella, och därför är det viktigt att tidigt i elevens skolgång belysa och lyfta innebörden av ordet motivation. Om man har olika uppfattningar av vad motivation kan betyda, uppstår det lättare misstag. När den professionella vill hjälpa och lyfta eleven, kan det ofta i stället leda till att resultatet blir att den professionella i stället sänker eller stjälper elevens motivation. Detta kan ske exempelvis genom att man i skolan tenderar att oftare berömma naturliga talanger, framöver ansträngning och lärande. (Bergling 2021 s. 21 – 22)

Sammanfattningsvis kan man säga att det i tidigare forskning och arbeten har undersökts och kommit fram en hel del faktorer som stöder motivationen hos elever. Faktorerna innehåller en hel del individuella färdigheter, men också nätverkets samt miljöns betydelse för motivationen. Den tidigare forskningen belyser också eventuella utvecklingsområden inom motivationsarbetet i skolorna. Exempel på utvecklingsområden är att man bör se till att de grundläggande behoven är tillgodosedda hos eleven, ge fler möjligheter för eleven att få uppleva att hen lyckas i skolan samt se till att både elev och professionell har på det klara vad motivation kan handla om.

4 Teoretisk referensram

Vi har valt att bygga upp vår teoretiska referensram på motivationsteorin Self-determination theory, samt socialpedagogiska perspektiv. Motivationsteorin speglar i begreppen om inre och yttre motivation tar fasta på vad byggstenarna kan bestå av hos en enskild elevs motivation. De socialpedagogiska perspektiven öppnar upp kunskap om vilka eventuella förhållningssätt som kan fungera eller som kan vara bra att ha med i bagaget som professionell i förhållande till motivationsarbete.

4.1 Self-determination theory

Alla elever blir motiverade i skolan på olika sätt. Vissa elever får sin motivation från läraren, kamrater eller från en kombination av dessa. Det kan vara svårt att definiera begreppet motivation eftersom det är sammankopplat med andra begrepp som drift, behov, intresse, inre och yttre motivation, lärande- samt prestationsmål, förväntningar, värden och attityder (Hammarstedt 2017 s. 3). Under denna rubrik kommer vi öppna upp begreppen inre och yttre motivation i koppling till Self-determination theory (SDT). Denna motivationsteori tangerar olika faktorer som kan påverka en enskild elevs motivation.

Cronqvist (2021 s. 57) tar upp självbestämmandets nära koppling till motivation. Man kan förstå motivation på olika sätt utgående från motivation i förhållande till prestationer, relationer och välmående. Här kommer begreppen inre och yttre motivation in. Motivationen kan alltså komma inifrån som ett genuint intresse för något eller kontrolleras utifrån via straff och belöningar. Om motivationen kommer inifrån så kan elever uppleva att de kan vara motiverade av sig själva och därmed också uppleva sig ha en högre grad av självbestämmande. Men om motivationen kommer från det yttre, mer eller mindre kontrolleras av någon annan och sker i form av exempelvis belöningar så kan känslan av autonomi eller självbestämmande upplevas svagare. (Cronqvist 2021)

Jungert (2014) menar att inre motivation handlar om att eleven motiveras till att prestera i skolan för att hen känner intresse och glädje för skolan och skoluppgifter. En individ som känner att den har inre motivation har kontroll över sig själv och kan själva påverka

sitt eget beteende. Urdan & Schoenfelder (2006) nämner att individer som har inre motivation mer glada och mer ivriga att studera, lära sig och utforska sina kreativa förmågor.

Jungert (2014) nämner att en individ som känner yttre motivation har mindre kontroll över sin egen situation och kan inte påverka resultaten av egna handlingar. Skolverket (2018 s. 1) tar också upp att motivationen kan komma utifrån som en konsekvens av belöningar samt bestraffningar. Att stärka ett beteende på grund av något yttre uppmunt- rar individen att handla på ett speciellt sätt och detta kan beskrivas som ett behavioristiskt synsätt (Skolverket 2018 s. 1). När en elev upplever yttre motivation presterar eleven i skolan på basen av yttre krav, som att få bra betyg eller att undvika hot om att bli bestraf- fad genom att t.ex. bli underkänd (Jungert 2014 s. 1–5). Enligt forskning kan vissa lärare vara kontrollerande, utöva för hård disciplin i klassrummet eller använda sig av betygen som yttre belöningar (Urdan & Schoenfelder 2006).

Self-determination theory (SDT), eller självbestämmandeteorin, handlar om förståelsen av människans motivation. Teorin tar hänsyn till medfödda psykologiska behov av kom- petens, autonomi och känsla av tillhörighet (Deci & Ryan 2000). Känslan av tillhörighet och trygghet i en social miljö, motiverar individer till att följa normer och regler. Enligt teorin utvecklas självvärdet av kompetens medan autonomi anses vara individens upp- fattning om kontroll över sina egna handlingar. Enligt teorin är framgång avgörande för främjandet av motivation. (Urdan & Schoenfelder 2006)

Urdan & Schoenfelder (2006) poängterar att de tre behoven är tätt sammanflätade. Känslan av tillhörighet ger trygghet som krävs för att eleverna ska ta självständiga initiativ, och då främjas även kompetensen som i sin tur ger förtroende för individer att känna sig accepterade av omgivningen. När elevernas grundläggande behov av tillhörighet, kom- petens och autonomi blir bemötta, höjs elevernas positiva engagemang i skolarbetet och i sociala sammanhang. Forskning visar att elever som har dessa tre behoven uppfyllda när de är i lärandemiljöer upplever en stödjande autonomi, har mera inre motivation och präglas av en mindre risk för att hoppa av skolan. (Black & Deci 2000; Urdan & Schoen- felder 2006)

Urduan & Schoenfelder (2006) nämner att beteenden som uppstår på basen av inre motivation är grundformen till autonomi. Beteendena drivs av intresse, spontana tankar och känslor som bidrar till aktivitet. När en individ har inre motivation vill den slutföra sina uppgifter för sin egen skull och inte för exempelvis en belöning.

4.2 Socialpedagogiskt perspektiv

Eftersom socialpedagogiken förespråkar ett resursförstärkande arbetssätt (Cederlund & Berglund 2017), blir också socialpedagogiken intressant som teoretisk utgångspunkt i vårt arbete. Vi har valt att gå in på hur socialpedagogiken kan användas i förhållande till motivation samt öppna upp en del centrala begrepp inom socialpedagogiken, som kan tänkas kopplas ihop med vår studie.

Socialpedagogiken antar att alla människor sitter på inneboende resurser att förändra sin livssituation (Johansson & Skärgren 2014). Cederlund & Berglund (2017) poängterar också att nästan alla människor är starka, fantasirika och kan med hjälp av olika stöd förändra sina livsvillkor eller livssituationer. Detta kan anses som värdefulla aspekter att beakta i arbetet med vändpunkter eller förändringsprocesser, exempelvis i förhållande till motivationsarbete.

Empowerment är ett av kärnbegreppen inom socialpedagogiken. Empowerment betyder kortfattat att en individ känner att hen har makt eller kontroll över sitt liv, sin situation i sin närmiljö eller arbetsuppgifter (Kinnander & Kron 2019 s. 6). En annan förklaring av Tjersland (et al. 2010) är att empowerment handlar om människans förmåga att samla motkrafter mot eventuella begränsningar eller nedtryckningar. Empowerment är positivt och medför frigörelse, kraft, makt, självkänsla och stolthet som leder till en bättre hälsa (Kinnander & Kron 2019 s. 7). Empowerment fungerar således som en bra motståndskraft mot motivationsbrist och kan även underlätta i arbetet med att återuppta eller hitta motivationen.

Begreppet delaktighet har en stark koppling till empowerment, och handlar om en känsla av inkludering samt att varje individ räknas till en grupp eller ett sammanhang (Kinnander & Kron 2019 s. 8). Delaktighet i gemenskaper syftar på hur människor kan uppfattas av andra och hur detta kan påverka en människas utveckling i förhållande till exempelvis normer och värderingar (Tjersland et al. 2010). Delaktighet blir viktigt i koppling till motivation eftersom delaktigheten och gemenskapen i sig kan främja elevens individuella motivation (Skolverket 2018).

Enligt socialpedagogiken är en välfungerande dialog och kommunikation mellan professionell och klient viktigt. Det leder till en hälsosam interaktion och relationer av kvalitet. Specifikt relationer och bemötande har även visat sig vara betydelsefulla för processens slutliga resultat, samt för klienten (Cederlund & Berglund 2017). En bra dialog behöver inte bestå av enighet och att parterna står på samma sidor. Men redan att kunna skapa en respektfull dialog och kommunicera på ett sätt som kan få klienten att känna sig värdefull och värdig, är att sträva efter som professionell. (Nivala & Ryyänen 2019)

5 Syfte och frågeställning

Denna studie har tre huvudsakliga syften. Det första syftet är att kartlägga vilka orsakerna till motivationsbrist bland elever i årskurs 7–9 kan vara idag. Det andra syftet handlar om att klargöra hur skolhandledare och skolkuratorer kan arbeta med att hitta, upprätthålla eller förstärka motivationen hos elever i årskurs 7–9. Det sista och tredje syftet med studien är att utreda hur skolkuratoren och skolhandledaren samarbetar i arbetet med motivationsbristen. Vi vill se om man kan upptäcka likheter eller skillnader i professionernas arbete och få grepp om vilka metoder som kan användas i arbetet med elevernas skolmotivation. Tanken är att resultatet av vår studie ska belysa de vanliga orsakerna till motivationsbrist idag, hjälpa skolhandledare och skolkuratorer i arbetet med motivationsbrist bland elever samt ge idéer på hur man kunde samarbeta professionerna sinsemellan.

Med utgångspunkt i syftet har vi formulerat följande med konkreta frågeställningar:

”Vilka är vanliga orsaker till motivationsbrist bland elever i årskurs 7–9 idag?”,

”Vilka arbetssätt använder skolhandledaren och skolkuratoren i arbetet med motivationsbrist?”

och

“Hur samarbetar skolhandledaren och skolkuratoren i arbete med motivationsbrist?”.

Vi har utfört en kvalitativ intervjustudie och använt oss av kvalitativ innehållsanalys som analysmetod. Vår studie blev en enskild undersökning, så inga uppföljningar görs.

6 Metod

Det här kapitlet kommer redogöra för vilken metod som användes i studien. I kapitlet beskrivs varför metoden valdes, hur datainsamlingen genomfördes och vilken analysmetod som användes. Avslutningsvis innehåller kapitlet forskningsetiska aspekter som har beaktats i studien.

6.1 Val av metod

Efter funderingar kring metodval för studien, valdes metoden empirisk undersökning i form av en kvalitativ intervjustudie. Valet blev att göra en intervjustudie, för att få med inslag från hur det praktiska arbetet kring motivation kan genomföras samt hur det professionella samarbetet kan se ut i praktiken.

6.2 Urval av informanter

Då man väljer ut enheter till kvalitativa studier, måste man tänka på att välja de enheter man tror kan ge den mest intressanta informationen för att besvara frågeställningarna (Jacobsen 2007). Vi har valt att utföra individuella intervjuer, vilket betyder att våra enheter kommer bestå av individer som specifikt jobbar med motivationsarbete bland skol elever. Med individuella intervjuer kan vi få mera olika svar från olika perspektiv på våra

intervjufrågor. Vi hoppas också kunna se samband och skillnader i informanternas arbetssätt.

Vi har valt att intervjua personal med titlar som skolkurator och skolhandledare. Vår kontaktperson i Esbo informerade oss om att inom Esbo stad går skolcoacher under en arbetstitel som skolhandledare. Kontaktpersonen nämnde även att skolhandledarna har motsvarande arbetsuppgifter som skolcoacher har. Skolkuratorerna och skolhandledarna jobbar inom Esbo stads sektor för fostran och lärande. Skolkuratorerna och skolhandledarna jobbar i svenskspråkiga skolor med elever i årskurs 7 – 9. Med tanke på språk, ansåg vi att det blir till vår fördel att intervjua svenskspråkiga informanter, eftersom det kan leda till färre språkrelaterade missstolkningar då intervjuerna görs på vårt modersmål. Intervjuerna utfördes endera fysiskt genom att träffas eller på distans genom videosamtal.

Vi är medvetna om att det motivationsfrämjande arbetet i skolorna är något som alla professionella i skolan ska jobba tillsammans med. Men trots detta valde att fokusera på rollerna som skolhandledare och skolkurator i vår studie, eftersom vi ansåg att skolhandledare och skolkurator blir de mest relevanta yrkena för oss som blivande socionomer i förhållande till arbetet i skolor.

För att få tag på kontaktuppgifter till skolhandledare och skolkuratorer, kontaktade vi den ansvariga skolkuratoren som i sin tur hjälpte oss att få de kontaktuppgifterna vi behövde. Ett informationsbrev skickades ut till eventuella informanter (se Bilaga 1). Informanterna till intervjuerna rekryterades via intresseanmälningar per e-post. Tid och plats för intervjuerna bestämdes gemensamt mellan informanter och intervjuare.

6.3 Insamling av data

Kvalitativa intervjuer kännetecknas av att de ofta följer en låg grad av strukturering. Detta innebär att intervjuaren ställer frågorna till informanterna, på ett sätt som ger utrymme för informanten att svara med egna ord (Patel & Davidson 2011). Huruvida man följer en låg eller hög grad av standardisering i en undersökning, beror på den enskilda studien. Vi

valde att följa en låg grad av standardisering, som betyder att intervjuaren får ställa frågorna i en ordning som anpassas enligt situation.

Datainsamlingen utfördes genom individuella semistrukturerade intervjuer. Genom individuella intervjuer har informanterna en bättre möjlighet att delge ärliga svar bakom en anonymitet. Detta kunde inte ha säkerställts genom exempelvis en fokusgruppintervju. Vi använde oss av semistrukturerade intervjuer för att få ut mer konkreta synvinklar från de enskilda informanterna. Semistrukturerad intervju är en annan benämning för användningen av öppna frågor, och då gör man en lista över specifika teman och frågor som ska besvaras men den som blir intervjuad får besvara intervjufrågorna fritt. Det innebär att den som blir intervjuad behöver inte besvara intervjufrågorna i de ordning de är listade, utan man kan anpassa sig under intervjuandet enligt vad som kommer på tal. Vi valde att lista våra teman och frågor i intervjuguiden i en bestämd ordning, trots att det inte är något man måste göra i en semistrukturerad intervju. Vi ansåg att det är lättare för informanterna att svara på frågorna om de är konkret listade i intervjuguiden. (Patel & Davidson 2011; Henricson 2017)

Totalt sex informanter deltog i intervjuerna, tre skolkuratorer och tre skolhandledare. Informanterna valde ifall de deltar i intervjun fysiskt eller på distans. Tre av informanterna valde att bli intervjuade på distans och tre av informanterna på plats. Två av informanterna kom med ett förslag om att bli intervjuade samtidigt, vilket vi som intervjuare ansåg vara ett bra och relevant förslag med tanke på svaren om samarbete professionerna sinsemellan. Därav genomfördes en av intervjuerna med två informanter samtidigt. Resten av intervjuerna genomfördes enskilt, med en informant åt gången.

Intervjuerna genomfördes i privata utrymmen. En intervju beräknades ta högst 45 minuter. Medeltalet av tiderna för intervjuerna blev ungefär 25 minuter. Före inledandet av intervjun, fyllde respektive informanter i en samtyckesblankett och undertecknade den (se Bilaga 3). Intervjuerna genomfördes som semistrukturerade intervjuer. Informanterna svarade på förhandsbestämda frågor, men under intervjun fanns det även möjlighet att ställa följdfrågor. Genom detta skapades en diskussion, där båda parter fritt kunde ta upp relevanta aspekter.

6.4 Analys och bearbetning

Efter att vi utfört intervjuerna och samlat in vår data, har materialet analyserats genom en kvalitativ innehållsanalys. För att kunna genomföra en studie med hjälp av kvalitativ innehållsanalys krävs ett syfte som ingriper en eller flera frågor. En design för studien ska utarbetas och designen ska innehålla hur man planerat utförandet av studien, metoder för datainsamling, val av analysform och hur man ska utföra analysen. Kvalitativ innehållsanalys är en användbar metod för intervjustudier, för att det är en beskrivande metod och resultaten av analysen är lätta att använda i olika kontexter (Henricson 2017). Vi har valt att göra en induktiv analys, vilket betyder att vi utgick från innehållet i intervjuerna.

Om man gör en innehållsanalys går man ofta igenom ett antal bestämda faser. Vi har följt de steg som Jacobsen (2007) tar upp i sin bok. Det första man gör är att man *kategoriserar och namnger teman av det viktigaste som kommer upp i intervjun*. Efter datainsamlingen fanns våra intervjusvar endast i bandad form, så vi började med att transkribera intervjuerna. Eftersom vi är två som arbetade med studien så kunde vi dela upp materialet som skulle transkriberas. Vi lyssnade på materialet som bandats in och renskrev informanternas svar. Transkriberingarna är uppbyggda enbart på det som muntligt sagts under intervjuerna, tonfall och tankepauser har inte tagits med. Då transkriberingarna var gjorda skrev vi ut materialet i pappersform och började plocka ut de mest vanligt förekommande, relevanta och viktiga teman. Detta gjordes genom att stryka under förekommande teman eller nyckelord samt genom att göra anteckningar i marginalen på utskriften. Dessa teman blev sedan de övergripande kategorierna i vårt resultat.

Då man kategoriserat intervjuerna så gäller det enligt Jacobsen (2007) att *fylla kategorierna med innehåll i form av exempelvis text eller citat*. Detta gjordes genom att fylla i ett separat dokument med text och citat under respektive kategori. Kategorierna blev *yttre orsaker till motivation, inre orsaker till motivation, skolkuratorns och skolhandledarens arbetssätt samt samarbetet mellan skolhandledare och skolkurator*. Ur kategorierna urskildes subkategorier, som utgörs av betydelsefulla och repetitiva svar från informanterna under respektive kategori. Kategorierna samt subkategorierna beskrivs närmare i tabellen i resultatkapitlet (se Tabell 1).

I en innehållsanalys är det också bra att *räkna hur ofta ett tema kommer upp*, så man vet hur omfattande temat är. Man ska också *jämföra svaren från de olika intervjuerna och söka samband samt skillnader i svaren*. Sedan kan man ytterligare försöka söka förklaringar på sambanden eller skillnaderna. De teman som framkom repetitivt i våra intervjuvar antecknades. Det antecknades hur många gånger svaren nämdes och antalen skrevs sedan ut i den löpande texten i resultatdelen. Närmare jämförelser mellan svaren och samband i resultaten, presenteras utförligare senare i arbetet, i diskussions-kapitlet. (Jacobsen 2007)

6.5 Forskningsetik

Som studerande på Arcada ska man i alla sina arbeten följa en god vetenskaplig praxis. I genomförande av studien har vi beaktat de sätt som forskningssambundet (God vetenskaplig praxis (GVP) 2021) erkänt, eftersom Arcada som yrkeshögskola har förbundit sig till att följa deras anvisningar om god vetenskaplig praxis. I dessa anvisningar ingår bland annat att före man inleder forskningen kommer överens exempelvis genom ett avtal, om forskningsmedlemmarnas ansvar gällande rättigheter, skyldigheter och upphovsrättsliga principer kring forskningen samt forskningsmaterialet. Detta har vi säkerställt genom att skicka ut informationsbrev till informanterna (se Bilaga 1). Informationsbrevet har en förståelig uppfattning av studiens mål, innehåll, datainsamlingsmetod samt vem som genomför studien.

Genom hela undersökningen har hederlighet, omsorgsfullhet och noggrannhet beaktats. Detta genom att bemöta informanterna på ett respektfullt sätt och beakta deras rättigheter samt skyldigheter i processen. Alla metoder som finns i datainsamlingen, undersökningen och bedömningen är etiskt hållbara. Forskningslov skaffades och etiska förhandsbedömningar utfördes. Vi ansökte därmed om forskningslov (se Bilaga 4) från Esbo stads sektor för fostran och lärande, före vi påbörjade datainsamlingen. Då resultaten av forskningen publicerades har vi sett till att arbetet respekterar andra tidigare arbeten eller publikationer. (God vetenskaplig praxis (GVP) 2021)

Eftersom människor inkluderades i vår forskning, blev den främsta utmaningen att undvika att deltagarna blir kränkta, utnyttjas, skadas eller såras under forskningsprocessens gång i förhållande till arbetet (Henricson 2017). Trots dessa risker ansågs studien ändå värd att genomföra, eftersom informanterna i intervjun kunde bidra med värdefull kunskap i förhållande till våra frågeställningar i vår studie. Informationen som samlades in genom intervjuerna kunde fås på andra sätt, exempelvis via enkäter. Men genom intervjuer blev sannolikheten större att få fram ny kunskap om hur olika situationer eller fenomen upplevs (jfr. Henricson 2017).

I vårt arbete har vi tagit hänsyn till vilka forskningsetiska aspekter som gäller i förhållande till intervjuer. Kunskapen som kommer fram i studiens genomförande måste vara trovärdig för andra individer och samhällets utveckling. Vi har följt de etiska kraven, som bland annat är att man ska informera de som berörs av forskningen om den aktuella forskningsuppgiftens krav, att deltagarna i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan, krav på skydd av privatliv samt att uppgifter som är insamlade om enskilda personer endast får användas för forskningsmål. Detta har vi försäkrat genom ett informerat samtycke till studien av informanterna (se Bilaga 3). I det informerade samtycket kommer de etiska aspekterna och informanternas rättigheter till kännedom för informanterna. (jfr. Patel & Davidson 2011)

Vårt arbete har följt EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen (1050/2018). Dataskyddsförordningen justerar behandlingen av personuppgifter och dataskyddslagen (1050/2018) syftar till ett bättre skydd för personuppgifter. Vi var medvetna om vilka dataskydds rättigheter informanterna hade rätt till och vi har följt dem lagenligt och ansvarsfullt (Dataombudsmannens byrå 2022; Dataskyddslag (1050/2018)).

Då vi behandlade informanternas personuppgifter nämnde vi inte data som kan identifiera enskilda personer, som t.ex. kön och ålder. Vi har strävat efter att alla informanter behandlas konfidentiellt. Med konfidentialitet menar man att det kan vara möjligt att identifiera en person, men den som undersöker måste garantera att inga personuppgifter sprids vidare och att man förhindrar utomstående att kunna identifiera de enskilda individerna i

resultaten. Om konfidentialiteten inte följs, kan detta skada informanternas förtroende för vår studie och därför vill vi garantera informanterna att inga personuppgifter sprids. Vi har tystnadsplikt och har inte nämnt för utomstående vad som pratats under intervjun. (jfr. Jacobsen 2007)

Den bandade intervjun utgjorde material med låg skyddsnivå, eftersom intervjun inte innehöll berörda personers känsliga persondata. Frågor om hälsotillstånd, ras, sexuell läggning, religiös övertygelse, facklig aktivitet och annan därmed jämförbar information behandlades inte under intervjun. Inga sådana identifikationsuppgifter samlades in som kan göra en person igenkännbar. Högstadieskolornas namn framkommer inte heller i forskningen.

Intervjuerna som genomfördes på distans bandades in med hjälp av en telefon. Om Intervjuerna utfördes på distans görs det genom telefonkonferens, med programmet Microsoft Teams eller Zoom Video Communications. Konferensen ordnades med Arcadas konto. Den bandade filen skapades direkt i molntjänsten och lagrades i tjänsten tills forskningen slutfördes. Forskningsdeltagarnas namn och kontaktuppgifter samt samtyckesblanketterna sparades i skilda filer, separat från forskningsdata. Personuppgifterna förstördes efter att forskningen var slutförd.

Behandling av personuppgifter vid själva intervjutillfället skedde på följande sätt. Bandningen börjades efter presentationsrunda. Information om hur personuppgifterna behandlas och sparas delgavs informanterna i början av intervjun. Om informanterna har frågor om hanteringen av personuppgifter blev de ombudda att kontakta studeranden/handledaren (namn, e-postadress). I denna forskning anonymiserades materialet i analyseringsskedet, vilket innebär att uppgifterna inte kan identifieras till en viss person efter att studien är slutförd.

Informanternas rättigheter och åtgärder som främjar dessa sammanfattas nedan.

- Informanten fick ta del av undersökningens syfte.
- Informanten fick delta i intervjun frivilligt.

- Informanten var medveten om att hen när som helst under och efter intervjun kan avbryta sitt deltagande utan att hen behöver förklara varför.
- Informanten gav sitt medgivande till de som skriver lärdomsprovet att dokumentera, bearbeta och arkivera den information som samlas in under intervjun samt att publicera resultat från undersökningen. Materialet från undersökningen behandlades konfidentiellt i den meningen att informanternas identitet hålls anonyma.
- Genom ett informationsbrev fick informanterna intervjuarnas kontaktuppgifter
- Informanten hade rätt att få information om behandlingen av personuppgifter

Materialet som samlades in genom intervjuerna förvarades konfidentiellt på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem (Patel & Davidson 2011). Endast vi som arbetade med studien har tillgång till materialet under skrivprocessens gång. Under skrivandet förvarades studien och materialet på våra privata lösenordslåsta datorer på Arcadas OneDrive. Då arbetet är färdigt skrivet och sammanställt, kommer allt material raderas från alla enheter.

7 Resultat

I detta kapitel presenteras resultaten av intervjuerna utgående från frågeställningarna. Studiens syfte var att få svar på vanligaste orsakerna bakom bristande skolmotivation, hur skolhandledare och skolkuratorer kan arbeta med att hitta och förstärka motivationen bland elever i årskurs 7–9 samt hur professionerna kan samarbeta i arbetet med motivationen. Efter datainsamlingen har vi gjort en kvalitativ innehållsanalys, vilket går ut på att vi har sammanställt materialet och identifierat återkommande samt enligt oss betydelsefulla teman. I nedanstående tabell framställs analysen av det insamlade materialet. Resultatet av intervjuerna presenteras i tabellen utgående från studiens frågeställningar. Med tabellen vill vi konkretisera resultatet samt se sambandet mellan frågeställningarna och svaren. Kategorierna öppnas upp ytterligare i underrubriker efter tabellen.

Tabell 1. Tabell över innehållsanalys

Frågeställningar	Kategori	Subkategori
”Vilka är vanliga orsaker till motivationsbrist bland elever i årskurs 7–9 idag?”	Yttre orsaker till motivationsbrist	Bristande lärarkontinuitet
		Krav och förväntningar på eleven
		Kamrattryck
	Inre orsaker till motivationsbrist	Psykisk ohälsa
		Skoltrötthet
		Koncentrationssvårigheter
		Känslan av misslyckande
” Vilka arbetsätt använder skolhandledaren och skolkuratoren i arbetet med motivationsbrist?”	Skolkuratorns och skolhandledarens arbetsätt	Använder sig indirekt av MI som metod
		Arbetsätt som stöder eleven i motivationsarbetet
		Beaktande av självbestämmande och delaktighet i arbetet
“Hur samarbetar skolhandledaren och skolkuratoren i arbete med motivationsbrist?”.	Samarbetet mellan skolhandledare och skolkurator	Utmaningar i samarbetet
		Idéer på vidareutveckling av samarbetet
		Professionerna uppskattas i skolan
		Samarbetets styrkor

7.1 Yttre orsaker till motivationsbrist

Ett tema som kom fram i intervjuvaren var vanliga orsaker till yttre motivation i skolan för elever i årskurs 7–9. Yttre motivation skapas idag med hjälp av exempelvis vitsord, markeringar på läroanstalternas arbets- och kommunikationssystem Wilma samt belöningar. Andra orsaker som kom fram är stadiövergångar från årskurs 6 – 7, problematisk relation till skolan, klassen samt lärare i skolan och att det finns annat att göra än bara skola – det finns ingen poäng med skolan.

“Elever kan bli motiverade av att få bravo-markeringar på Wilma efter lektionen.” (Skolhandledare 1)

“Ungdomarna lever ganska här och nu, och det som händer runtomkring är det viktiga just nu i den situationen.” (Skolkurator 2)

Informanterna nämnde även att lärare kan ha svårt att motivera eleverna genom att sätta strukturer på lektionerna. Trötta lärare och att lärarna byts ut kan påverka elevernas motivationsbrist negativt.

“Tyvärr har jag sett att det finns vissa lärare som har svårt att motivera och strukturera upp lektionerna. Eleverna som tidigare har varit motiverade får inte tag i motivationen fast de skulle tycka att det är intressant.” (Skolkurator 2)

“Om det finns en ny lärare kan motivationen redan börja brista där.” (Skolhandledare 1)

Andra faktorer som en informant menar att påverkar den yttre motivationen är det sociala nätverket, som föräldrar och vänner, samt sociala medier.

“Föräldrar som liksom ställer krav på sina barn märker vi nog jättetydligt som press och viss motivation.” (Skolhandledare 2)

“Hemifrån kommer det säkert mycket krav och förväntningar som man sen antingen försöker leva upp till eller sen utmana.” (Skolhandledare 3)

“Det är ganska tufft för många elever som har föräldrar som är väldigt krävande och det är någonting vi ser ganska mycket av.” (Skolkurator 2)

“Tryck och ökade krav på elever via sociala medier är vanligt idag.” (Skolhandledare 2)

Elever som blir motiverade enbart av yttre motivation riskerar att bli påverkade negativt, exempelvis genom en försämrad självkänsla och självbild. Om en elev över presterar för att få höga vitsord, kan det resultera i att eleven bränner slut sin ork och sitt välmående vilket i sin tur kan leda till att prestationerna blir sämre.

“Det är inte hållbart att sträva efter höga vitsord eftersom man bränner slut sig och prestationerna blir låga. Man når inte dit man vill och det kan leda till att det blir en negativ cirkel.” (Skolkurator 1)

“Inte kan någon vuxen heller truga på information och få en motiverad. Man behöver jobba på båda plan, både den yttre och inre motivationen.” (Skolkurator 2)

Det framkom även att motivationsbrist är en faktor som kan “smitta” bland eleverna.

“Det smittar också, om man fast liksom har en kompisgrupp som tycker att skolan är dålig så då kanske man går med i det och man måst vara lite av samma åsikt.” (Skolhandledare 3)

Elever kan vara drivna av yttremotivation av bl.a. belöningar, men det är inte hållbart i längden.

7.2 Inre orsaker till motivationsbrist

I alla sex intervjuer framkom det tydligt att motivationsbrist är vanligt bland elever i årskurs 7 – 9. En informant nämnde att det finns mera motivationsbrist idag än för cirka 10 år sedan.

“När man tittar längs med åren, förekommer det nog mera motivationsbrist nu än vad det var tidigare. Jag arbetar mycket mera med elever nu som behöver stödas på det här planet än vad jag gjorde för t.ex. 10 år sen.” (Skolkurator 2)

Informanterna tog upp att de vanligaste inre orsakerna till motivationsbrist är psykisk ohälsa, skoltrötthet, dålig koncentration, känslan av misslyckande och känslan av att ha gått länge i skolan.

“Vanliga orsaker till motivationsbrist är skoltrötthet, när man kommer upp i högstadie-åldern, man har annat att göra i livet också än bara skola.” (Skolkurator 1)

“Eleven kan känna att den är en svag elev och att det är onödigt att anstränga sig för man kommer ändå inte lyckas.” (Skolkurator 1)

Informanterna nämner att inre motivation kan skapas av känslan av att lyckas, ifall man har en klar framtidsplan och starka drömmar samt om man ser sambandet mellan inläringen i skolan och nyttan man kan ha av kunskapen senare i livet efter skolan.

“Inre så fundera vi på framtidsplaner, liksom det som man vill med sitt liv. Det som man själv är motiverad av och intresserad av är det starkaste som vi ser är kanske en inre drivkraft att nå sina mål.” (Skolhandledare 2)

“Har du en klar framtidsplan så har man ofta en stark inre motivation, om man inte har en så är det svårt att skapa inre motivation eftersom man inte vet vad man jobbar för.” (Skolkurator 3)

Majoriteten av informanterna var av den åsikten att yttre motivation kan fungera, men att inre motivation är mer hållbart för eleven. En av informanterna nämner också att eleven inte behöver känna inre motivation inom alla ämnen, det räcker med åtminstone något.

“Något man skulle önska se, som skulle vara hållbart, är det där inre.” (Skolhandledare 3)

“Jag tror att det där med belöningar är bra och det behövs när det gäller tonåringar och känslan av att lyckas.” (Skolkurator 2)

“Att jobba med elevernas självkänsla med att dom vet att dom kan. Förebyggande arbete är bra för att stärka inre och yttre motivationen på olika sätt. Eleverna lär sig hitta egna styrkor” (Skolkurator 2)

“Grunden till all slags inlärning är nog inre motivationen tänker jag.” (Skolhandledare 1)

Genom inre motivation kan eleverna få känna genuint intresse för skolgången, uppleva att det är roligt samt inspirerande att studera samt få fokusera på att se bortom det yttre och fokusera på det inre.

7.3 Skolkuratorns och skolhandledarens arbetssätt

Under intervjun diskuterade vi temat om skolkuratorns och skolhandledarens arbetssätt samt metoder. Det kom fram att stödsamtal är den vanligaste metoden informanterna använder sig av. Fyra av informanterna använde sig inte av metoden MI – motiverande samtal, men nog motiverande förhållningssätt. Två informanter nämnde att de delvis använder MI – motiverande samtal som metod, i kombination med annat.

“Jag har gått MI-utbildningen för många år sedan och den innehåller mycket bra. Brukar göra så att jag plockar lite ur den och blandar med annat” (Skolkurator 2)

Arbetssätt som nämndes var att stöda eleven till att själv hitta intresse och jobba kring att lyfta fram positiva aspekter.

“Vi jobbar med att hitta det goda, att se framåt och hitta verktyg för att eleven själv kan utvecklas på något plan. Hjälpa att stöda de positiva förändringarna och gå framåt i små steg” (Skolkurator 2)

Andra metoder och arbetssätt som informanterna tog upp var att använda checklistor med delmål, titta på helheten, hitta ett mål samt ett delområde i livet som man skulle vilja

förbättra/förebygga samt använda ritning till att få fram vad som kan förebygga motivationen.

"Vi tittar på helheten och hittar ett mål eller ett delområde i livet som man vill förbättra. Vi tittar framåt och fokuserar på konkreta saker man kan göra, drömmar och framtiden. Jag lyssnar aktivt på den unga och bara ger uppmärksamhet en stund av en vuxen som orkar lyssna" (Skolhandledare 3)

I intervjuvären om temat hur skolkuratoren och skolhandledaren beaktar självbestämmande (empowerment) och delaktighet i deras arbete med motivationen, framkom det att man försöker jobba med styrkor hos eleven, skapa känsla av att eleven själv kan påverka ens eget liv och stöda positiva förändringar.

"Självbestämmande och delaktighet är grunden för mitt arbete med eleverna. Att tillsammans försöka hitta lösningar för just den situationen som eleven befinner sig i" (Skolkurator 1)

"Ingen kan ju tvinga eleven att komma till skolkuratoren, så redan där syns ju självbestämmande i och med att eleven får välja själv att vill jag ha hjälp med det här av skolkuratoren eller inte." (Skolkurator 2)

"Få den där känslan hos eleven av att man kan påverka egna eget liv och sina relationer, att man kan påverka mycket. Hemskt sällan tillrättavisar jag någon, utan finns mera där som ett handledande stöd och diskutera med eleven vad hen själv vill göra för att förbättra ens situation" (Skolhandledare 1)

Informanterna nämnde även att man ska fokusera på att diskutera vad eleven själv vill göra för att förbättra elevens situation och stöda eleven i att hitta inre motivation.

"Försöker fundera med eleverna själva på det här med vad inre och yttre motivation innebär och vad som skulle kunna stärka den egna motivationen" (Skolkurator 1)

"Det är ingen idé att vi serverar saker, utan vi stöder i stället eleven i att hitta egna lösningar och egen motivation." (Skolhandledare 2)

På basen av informanternas svar i intervjuerna, kunde man dra slutsatsen att deras arbets sätt utgår från att arbeta med den inre motivationen framöver den yttre motivationen. Fokuset ligger på att hitta elevens inre drivkraft, vilka och styrkor i förhållande till motivationen.

7.4 Samarbetet mellan skolkuratoren och skolhandledaren

Det sista temat i intervjuerna handlade om samarbetet mellan skolkuratoren och skolhandledaren. En stor faktor som anses vara utmanande för samarbetet är tidsbrist. Informanterna upplever att det inte finns tid för att planera, träffas regelbundet och gå igenom saker.

"En utmaning är att hinna få tid till gemensam planering och kunna se var resurserna skulle behövas som mest" (Skolkurator 1)

"Tidsbrist. Det behövs det att vi sitter ner och går igenom grejer, annars kan det lätt hända att vi gör dubbelt arbete" (Skolkurator 3)

"Man skulle kunna hitta på vad som helst om det skulle finnas mer tid och mer vuxna. Men det här är en bra början." (Skolhandledare 3)

Något som fler av informanterna också tog upp som en utmaning är att skolhandledaren saknar en klar arbetsbild och struktur för sina arbetsuppgifter.

"Samarbetet fungerar väl på ett plan över lag. Men det som kanske är mest utmanande är det att det finns ingen klar arbetsbild för skolhandledarna, ingen klar struktur eller röd tråd i verksamheten." (Skolkurator 2)

"Gällande skolkuratorns arbete finns det ändå en lagstiftning som styr och ger oss färdiga ramar för vårt arbete, men sedan för skolhandledarens arbetsuppgifter finns det ingen färdig arbetsbild eller arbetsbeskrivning" (Skolkurator 1)

Annat som orsakar utmaningar i samarbetet är tystnadsplikten, då professionerna inte kan dela information om eleverna mellan varandra utan elevernas samtycke.

"Det finns ofta ett önskemål från eleverna att hen vill att vi berättar saker för varandra. Vi har ju tystnadsplikt så för att prata sinsemellan behöver vi samtycke från eleverna. Men det brukar uppskattas av eleverna att vi berättar saker om elever sinsemellan, i stället för att eleven själv behöver berätta saker flera gånger" (Skolhandledare 2)

Gällande idéer på hur man ytterligare kunde förbättra och utveckla samarbetet i framtiden, tog informanterna upp att det skulle vara bra att utveckla en bättre arbetsbild och beskrivning i skolan för skolhandledaren. Något som även nämndes av en informant var att det skulle vara bra om skolhandledaren skulle ha ett längre arbetskontrakt än bara ett år i taget som projektarbete.

"Jag tror att det skulle hjälpa om man i framtiden skulle utveckla skolhandledarens arbetsuppgifter och beskrivning av arbetsrollen." (Skolkurator 1)

Trots utmaningarna upplever informanterna att samarbetet ändå fungerar bra på vissa plan. Även fast skolhandledarens roll upplevs oklar, uppskattas ändå skolhandledaren i skolan eftersom informanterna anser att detta minskar belastningen och pressen på arbetsbördan och att det främjar fokuset på det förebyggande arbetet. Informanterna upplever flera vuxna i skolan som en positiv resurs, som stöder elevernas behov av flera vuxna runt sig.

"Jag tycker att skolhandledaren har kunnat bidra med mycket till det gemensamma elevhälsoarbetet i skolan, vilket jag som skolkurator inte alltid har så mycket tid till" (Skolkurator 1)

Det som informanterna upplever att stöder samarbetet professionerna sinsemellan, är en öppen konversation och att man känner att man med låg tröskel kan bolla tankar tillsammans. Majoriteten av informanterna nämner att de haft nytta av samarbetet och att ett gott samarbete underlättar arbetsbördan.

"Våga dela på arbetsbördan! Våga tänka att vi delar på uppgifter för barnets bästa. Då har man en betydligt bättre möjlighet att ge eleverna det stöd de behöver" (Skolhandledare 2)

Exempel på situationer som informanterna betonar att samarbetet blir extra viktigt är vid stadieövergångar, klassöversikter och vid oro över någon elev.

"Det ger så mycket mervärde i att vara två. Vi samarbetar mycket kring klassammanhållningar, stadieövergångar och oro för elever. Eleverna har det betydligt mycket bättre då vi är flera vuxna" (Skolhandledare 2)

Trots utmaningarna, upplever skolhandledarna och skolkuratorerna att det interprofessionella samarbetet är värt att satsa på. Samarbetet kan vara till nytta för både eleven och professionerna i sig.

8 Diskussion

I detta kapitel diskuteras vårt resultat utgående från våra frågeställningar samt teorin som ligger som bakgrund för denna studie. Även eventuella förtjänster samt begränsningar som framkommit i resultatet och metodvalet, diskuteras ur en kritiskt granskande synvinkel.

8.1 Resultatdiskussion

Syftet för denna studie var att kartlägga vilka orsakerna till motivationsbrist bland elever i årskurs 7 – 9 kan vara idag och klargöra hur skolhandledare och skolkuratorer kan arbeta med att hitta, upprätthålla eller förstärka motivationen hos elever i årskurs 7 – 9. Vi ville även se om man kan upptäcka likheter eller skillnader i professionernas arbete och vilka metoder som kan användas i arbete med elevernas skolmotivation. I resultatdiskussionen kommer våra resultat speglas och diskuteras i koppling till vår bakgrund, tidigare forskning, teoretisk referensram samt våra frågeställningar som är:

”Vilka är vanliga orsaker till motivationsbrist bland elever i årskurs 7–9 idag?”,

”Vilka arbetssätt använder skolhandledaren och skolkuratoren i arbetet med motivationsbrist?” och

“Hur samarbetar skolhandledaren och skolkuratoren i arbete med motivationsbrist?”.

Aspekterna tas upp i kronologisk ordning enligt studiens frågeställningar.

Orsaker till motivationsbrist

Resultaten av intervjuerna visade att en elevs självkänsla och självbild kan bli sämre hos elever som blir motiverade av yttre faktorer. Forskning kan också bekräfta detta, att elever som har en stark självkänsla och ett gott självförtroende påverkar skolmotivationen positivt (Arias et al. 2022). Enligt forskningsteori (Cronqvist 2021) kan yttre motivation ha en negativ inverkan på elever, men enligt informanterna kan yttre motivation fungera i vissa fall. Något som en informant nämnde var att sociala nätverk, som föräldrar och vänner, kan påverka den yttre motivationen negativt. Forskning (Hammarstedt 2017) menar också att skolans miljö och relationerna som eleven har till andra elever ska kännas trygga för att motivationen ska uppstå samt hur föräldrarna är involverade i barnets skolgång kan påverka den inre och yttre motivationen.

Det är inte ovanligt att barn och ungdomar upplever sig misslyckade som skolelever och tappar sin skolmotivation (Skolverket 2018 s. 5). Informanterna poängterade att det är

viktigt att skapa en inre motivation genom att ge en känsla av att eleven lyckas, en klar framtidsplan, starka drömmar och visa nyttan av inläring i skolan som man ger kunskap som man kan använda av sig senare i livet. Skolverket (2018) kan bekräfta att det är möjligt att lyckas med att göra skolan meningsfull och att motivera, fast den inte egentligen finns någon grundmotivation. I resultaten från intervjuerna kom det fram att trötta och omotiverade lärare samt lärare utan kunskap om att skapa inre motivation kan påverka elevernas motivation negativt. Skolverket (2018 s. 3) lyfter fram att det är viktigt att eleverna har en tillitsfull relation till lärarna och att lärarna ska ha kunskap om förmågan att skapa en inre motivation hos eleverna.

Studiens första forskningsfråga kunde eventuellt ha besvarats redan i den tidigare forskningen, som belyser orsakerna av motivationsbrist till en viss del. Alternativt också i en litteraturöversikt. Men vi anser ändå att det var värt att inkludera frågan i vår intervju. Genom att fråga informanterna om orsakerna, fick vi en inblick i vilka orsaker som är mest aktuella bakom elevers motivationsbrist idag. En sådan aspekt kan vara utmanande att urskilja enbart på basen av tidigare forskning.

Motivationsarbete

Något som vi upplever att vi fick relativt bristfälliga svar på av informanterna var användningen av MI- motiverande samtal som metod. En informant tog upp att hen upplever att metoden var mer omtalad och använd tidigare inom skolvärlden. Fler av informanterna nämner även att de använder sig av metoden motiverande samtal indirekt, men saknar kunskap för att kunna använda sig av metoden fullständigt i praktiken. Detta kan man se i vissa samband mellan informanternas intervjusvar och teorin om motiverande samtal. Exempelvis nämnde en del av informanterna att en av de viktigaste byggstenarna i arbetet med motivationen bland elever i årskurs 7–9 är att få eleverna själva att inse och uttala vilken förändring de är i behov av. Detta är också något som MI-metoden förespråkar, att framkalla ”förändringsprat” hos klienten och få orden att komma från klienten själv, inte någon annan (Rosengren 2012 s. 29).

Resultaten av intervjuerna visar att alla informanter använder sig av förhållningssätt som socialpedagogiken förespråkar. Informanterna nämner bland annat att de i motivationsarbetet vill skapa en känsla av kontroll för eleven, att eleven själv kan påverka ens eget liv och sina relationer. Enligt socialpedagogiken handlar empowerment eller självbestämmande om just det att man inser att man har kontroll över sin situation och sin närmiljö (Kinnander & Kron 2019).

Delaktighet enligt socialpedagogiken (Kinnander & Kron 2019 s. 6; Tjersland et. al. 2010; Skolverket 2018) handlar om en känsla av inkludering och hur gemenskap kan stöda den egna individuella utvecklingen och motivationen. Socialpedagogiken förespråkar också en välfungerande dialog genom att visa respekt och att både parterna står på samma sida (Nivala & Ryynänen 2019). Delaktigheten och en jämlik dialog syns i informanternas arbete genom att fokusera på att hitta lösningar enligt elevens behov, lyssna på vad eleven själv vill samt uppföljning av hur processen eller förändringen fortskrider för eleven.

Samarbetet mellan skolhandledare och skolkurator

I bakgrunden har vi redogjort för vad elev- och studerandevården innebär (THL 2021; Lag om elev- och studerandevård (1287/2013), THL 2022). Genom våra intervjuer fick vi en insikt i vilken resurs skolhandledaren kan vara i förhållande till elevhälsoarbetet. Skolhandledarens roll kan fungera som stöd speciellt i det förebyggande arbetet, vilket skolkuratorer upplever att de sällan har tid för. Skolhandledaren ses också som en extra trygg vuxen i skolan. En annan aspekt som vi tagit upp i vår bakgrund är betydelsen av interprofessionellt samarbete (Pirschel 2018; Interprofessional Collaborative Practise 2022; Söderlund 2022). Detta bekräftade även våra informanter genom att lyfta upp positiva följder av ett tätt samarbete mellan skolhandledare och skolkurator, som exempelvis bättre klassammanhållningar i skolan.

8.2 Metoddiskussion

Metodvalet passade bra för vårt arbete. Efter information om att intervjustudier kan vara mer tidskrävande än andra metodval för studier, kände vi ändå att vi ville utmana oss själva och pröva på att använda oss av metoden. Enligt våra aningar och bedömningar kunde metodvalet även bidra med den mest relevanta informationen i förhållande till våra frågeställningar. Vi anser att metodvalet kunde ge oss ett realistiskt resultat om hur orsaker till motivationsbrist, motivationsarbete och samarbetet mellan skolhandledaren och skolkuratoren ser ut idag. Ett gott och smidigt samarbete med våra informanter har som tur också möjliggjort att studien kunnat fortlöpa som planerat.

Genom ett kvalitativt metodval i form av semistrukturerade intervjuer, framkom ny information och det skapades en möjlighet för informanterna att svara med egna ord. Eftersom vi använde oss av intervju som metod så fick vi också höra informanternas svar ur deras egen synvinkel. Något som vi insåg i efterhand att vi skulle gjort annorlunda var att omformulera våra intervjufrågor. Vi ansåg att våra frågor blev långa, repeterande och förblev på en för specifik nivå. Detta gjorde att svaren vi fick blev delvis begränsade och bristfälliga. En annan aspekt som kunde inkluderas i studien var att testa våra intervjufrågor på någon innan de egentliga intervjuerna. Detta kunde ha möjliggjort reflektioner kring eventuella ombearbetningar av intervjufrågorna eller -upplägget, före de egentliga intervjuerna med studiens informanter.

Eftersom våra informanter fick möjligheten att välja om intervjun skulle genomföras på distans eller fysiskt på plats, fick vi erfarenhet om att utföra intervjuer på båda sätten. Hälften av våra informanter valde att intervjun skulle genomföras på distans och andra hälften fysiskt på plats. Vi upplevde att det var mer givande att hålla intervjuerna fysiskt på plats eftersom detta blev mer naturligt. Dock ansåg vi att möjligheten att kunna hålla en del av intervjuerna på distans blev tidsmässigt gynnsamt.

Två av våra informanter, en skolhandledare och en skolkurator, föreslog att bli intervjuade samtidigt. Detta ledde till att vi intervjuade dem båda på samma gång under samma tillfälle. Vi upplever att intervjuandet av dem samtidigt, ledde till en smidigare interaktion

mellan intervjuare och informant samt bidrog med mer information utav intervjun. Vi anser till exempel att vi fick en bättre inblick i hur deras samarbete sinsemellan fungerar, genom att intervjua dem tillsammans. Men som tidigare nämnt kan intervjuer av flera samtidigt inte säkerställa att informanterna ger sanningsenliga svar, vilket kunde ses som en nackdel i förhållande till att vi intervjuade två informanter samtidigt.

8.3 Slutsatser och fortsatt forskning

På basen av studiens resultat kunde man satsa på att motverka psykisk ohälsa och skoltrötthet bland eleverna samt undvika att det uppstår en problematisk relation mellan elev och skolan. Utgående från resultatet borde man fokusera främst på att hitta eller skapa den inre motivationen hos eleven, eftersom den inre motivationen anses vara mer hållbar än den yttre motivationen. Arbetet med skolmotivationen kunde främjas genom att hitta sätt för att göra utrymme för mer tid för gemensam planering och interprofessionellt samarbete. Man kunde även i skolorna införa en tydligare arbetsbild för skolhandledarna, för att undvika att detta känns som en utmaning för professionernas samarbete.

Genom vårt arbete hoppas vi på att professioner i skolan ska bli mer medvetna om vilka de vanligaste orsakerna till motivationsbrist bland elever i årskurs 7–9 är idag. Vi vill även lyfta fram betydelsen av inre och yttre motivation samt hur man kan beakta självbestämmande, delaktighet och en god dialog i motivationsarbetet. Vi hoppas också på att bidra med idéer på hur man som skolhandledare och skolkurator, och som arbetande professionell i skola över lag, kan samarbeta kring arbetet med skolmotivationen bland elever i årskurs 7–9.

Med tanke på skolhandledarens oklara arbetsbild kunde det vara intressant att i fortsatt forskning utreda hur arbetsbilden kan utvecklas eller om den blivit tydligare. Vilken blir skolhandledarens roll i skolan? Och kommer skolkuratorns roll att förändras och ansvarsstagande fördelas i framtiden?

Källor

Andréasson, M. & Vargstam, L. 2020, *Motiverande samtal (MI) för ökad motivation I skolan – En kvalitativ intervjustudie om hur elevhälsans professioner beskriver och upplever Mi som stöd för motivation, lärande och hälsa I skolan*, Examensarbete, Göteborgs universitet, Specialpedagogprogrammet, Göteborg. Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/64939/gupea_2077_64939_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y Hämtad: 10.10.2022

Arias, J., Soto-Carballo, J. G. & Pino-Juste, M. R., 2022, Emotional intelligence and academic motivation in primary school students, *Psicologia: Reflexão e Critica*, 35(1), s. 1-9. Tillgänglig: EBSCO, Hämtad: 18.11.2022

Bergling, A., 2021, *Elevernas motivation I skolan - Pedagogers beskrivningar av hur motivation skapas och upprätthålls*, magisteruppsats, Linnéuniversitetet, Allmän pedagogik, Kalmar Växjö. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1549222/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 10.10.2022

Black, A. E., & Deci, E. L., 2000. The effects of instructors' autonomy support and students' autonomous motivation on learning organic chemistry: A self-determination theory perspective. *Science Education*, 84, s. 740–756.

Cederlund, C. & Berglund, S. A., 2017, *Socialpedagogik – pedagogiskt socialt arbete*, 2 uppl., Liber Ab.

Cronqvist, M., 2021, *Glädje, lust och motivation – det livslånga lärandet*, Studentlitteratur AB, Lund.

Dataskyddslag 1050/2018, FINLEX, 2018. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2018/20181050> Hämtad: 05.12.2022

Deci, E. L., & Ryan, R. M., 2000. The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self determination of behaviour. *Psychological Inquiry*, 11(4), s. 227–268.

Elev- och studerandevård, THL, 2022. Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer/social-och-halsovardstjanster/elev-och-studerandevard> Hämtad: 16.11.2022

EU:s dataskyddsförordning, 2022, Dataombudsmannens byrå. Tillgänglig: <https://ti-etosuoja.fi/sv/gdpr-sv> Hämtad: 05.10.2022

Figur 1, 2022, *En helhetssyn på elev- och studerandevård*, Utbildningsstyrelsen. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/elev-och-studerandevard> Hämtad: 24.11.2022

God vetenskaplig praxis (GVP), 2021, Forskningsetiska delegationen (TENK). Tillgänglig: <https://tenk.fi/sv/forskningsfusk/god-vetenskaplig-praxis-gvp> Hämtad: 24.11.2022

Hammarstedt J., 2017, *Motiverad eller omotiverad? - Motivationsfaktorer som påverkar, examensarbete*, Linnéuniversitetet, Specialpedagogprogrammet, Kalmar Växjö. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1156329/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 06.10.2022

Henricson, M., 2017, *Vetenskaplig teori och metod – från idé till examination inom omvårdnad*, 2 uppl., Studentlitteratur AB, Lund.

Holm-Ivarsson, B., 2016, *MI Motiverande Samtal – praktisk handbok för skolan*, 3 uppl., Gothia fortbildning AB.

Interprofessional Collaborative Practise, 2022, World Health Professions Alliance. Tillgänglig: <https://www.whpa.org/activities/interprofessional-collaborative-practice> Hämtad: 18.11.2022

Jacobsen, D. A., 2007, *Förståelse, beskrivning och förklaring – Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Studentlitteratur.

Johansson, S. & Skärgren, L., 2014, *Socialpedagogik*, Liber AB.

Jungert, T. 2014, Inre motivation positiv för elevers utveckling och lärande, *Venue*, 3(1), s. 1–5. Tillgänglig: <https://doi.org/10.3384/venue.2001-788X.1436> Hämtad: 06.10.2022

Kinnander. M. & Kron J., 2019, Delaktighet och empowerment I grundsärskolan - Hur kan det tolkas och vad handlar det om? Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1393309/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 06.10.2022

Klingberg, L., 2016, ”Snabba lösningar tjänar inte skolan”, HBL. Tillgänglig: <https://www.hbl.fi/artikel/8d83a73f-4d7e-48cc-837e-9a8af5d151df> Hämtad: 18.11.2022

Lag om elev- och studerandevård 1287/2013, FINLEX, 2013. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2013/20131287> Hämtad: 16.11.2022

Lerche, S., 2018, *En kvalitativ studie som ur ett elevperspektiv undersöker vilka faktorer som påverkar finländska gymnasieelevers skoltrivsel*, Masteruppsats, Lunds universitet. <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=8957838&file-Id=8957839> Hämtad: 18.11.2022

Löv, M., 2022, *Skolcoachen är en trygg vuxen i skolan: ”Med att vara genuin och öppen kommer man långt”*, YLE. Tillgänglig: <https://svenska.yle.fi/a/7-10012473> Hämtad: 18.11.2022

McReynolds, J., 2014, *Motivational Theories & Psychology*, The English Press. Tillgänglig: Perlego, Hämtad: 18.11.2022

Miller, W. R. & Rollnick, S., 2013, *Motiverande samtal – att hjälpa människor till förändring*, 3 uppl., Natur & Kultur, Stockholm.

Nivala, E. & Rynänen, S., 2019, *Sosiaalipedagogiikka – kohti inhimillisempää yhteiskuntaa*, Gaudeamus, Helsinki.

Patel, R. & Davidson, B., 2011, *Forskningsmetodikens grunder – Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, 4 uppl., Studentlitteratur AB, Lund.

Pirschel, C., 2018, How Teamwork makes the Dream work: Interprofessional Collaborations Improve Cancer Care, *ONS Voice*, 33(3), s. 16-20. Tillgänglig: EBSCO, Hämtad: 18.11.2022

Rollnick, S., Kaplan, S. G. & Rutschman, R., 2017, *Motiverande samtal i skolan – samtal som förbättrar lärande*, Studentlitteratur AB, Lund.

Rosengren, D. B., 2012, *Motiverande samtal – MI – en praktisk handledning*, Studentlitteratur AB, Lund.

Skolverket, 2018, *Motivationsskapande undervisning och lärmiljö*. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1273170/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 06.10.2022

Skolverket, 2020, *Motivation en viktig nyckel till elevers skolframgång*. Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/motivation-en-viktig-nyckel-till-elevers-skolframgang#h-Tidigaremisslyckandeliggerbakomlagmotivation> Hämtad: 6.4.2023

Söderlund, L., 2022, Li Andersson: ”Det behövs en nationell modell för hur man jobbar med skolfrånvaro”, YLE. Tillgänglig: <https://svenska.yle.fi/a/7-10020336> Hämtad: 10.10.2022

THL, 2021, *Gemensam elev- och studerandevård*. Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer/social-och-halsovardstjanster/elev-och-studerandevard/gemensam-elev-och-studerandevard> Hämtad: 19.11.2022

THL, 2021, *Individuell elev- och studerandevård*. Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/barn-unga-och-familjer/social-och-halsovardstjanster/elev-och-studerandevard/individuell-elev-och-studerandevard> Hämtad: 16.11.2022

Thomasfolk, C., 2020, *Skolcoachen ser individen*, Läraren. Tillgänglig: <https://www.lararen.fi/skolan/skolcoachen-ser-individen/> Hämtad: 18.11.2022

Tjersland, O. A., Engen, G. & Jansen, U., 2010, *Allianser – värderingar, teorier och metoder i socialt arbete*, 2 uppl., Studentlitteratur AB, Lund.

Urduan, T. & Schoenfelder, E., 2006, Classroom effects on student motivation: Goal structures, social relationships, and competence beliefs, *Journal of School Psychology*, 44, s. 331-349.

Utbildningsstyrelsen, 2022, Elev- och studerandevård. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/elev-och-studerandevard> Hämtad: 16.11.2022

Vasa stad, 2021, ”Skolcoach är världens bästa jobb”, Vasa. Tillgänglig: <https://www.vaasa.fi/sv/aktuellt/skolcoach-ar-varldens-basta-jobb/> Hämtad: 18.11.2022

Bilagor

Bilaga 1. Informationsbrev

Vi är två socionom-studerande från yrkeshögskolan Arcada som för tillfället håller på att skriva vårt examensarbete. Vi är intresserade av att genomföra en empirisk intervjustudie och undersöka hur skolkuratorer och skolcoacher arbetar med högstadielärares motivation. Detta anser vi vara ett viktigt ämne nu i samband med diskussioner om skolfrånvaro som samhällsproblem. Eftersom skolcoach också är en relativt ny arbetsroll i skolorna så hoppas vi att resultatet av vår studie kommer underlätta att förstå skolcoachens arbetsroll, speciellt i förhållande till motivationsarbetet.

Därför söker vi nu ett par skolcoacher och ett par skolkuratorer som kunde vara villiga att ställa upp för en intervju kring vad de anser vara viktigt i förhållande till motivationsarbete och hur de jobbar med högstadielärares motivation. Vi undrar nu ifall detta är något som du känner att du kunde ställa upp och göra? Bifogar intervjufrågorna i dokumentet, så du kan bekanta dig med dem.

Intervjun skulle följa en god vetenskaplig praxis, enligt forskningsetiska delegationens (TENK) principer. Deltagandet i intervjuerna är frivilligt, sker konfidentiellt och får avbrytas av informanten under vilket tillfälle som helst under intervjun. En samtyckesblankett bör fyllas i av informanterna. Vi följer EU:s allmänna dataskyddsförordning och den nationella dataskyddslagen för att försäkra skyddet av dina personuppgifter. Intervjusvaren bandas in digitalt för att sedan användas i vårt arbete. Den insamlade datan behandlas och förvaras konfidentiellt på privat lösenordslåst dator och finns tillhanda endast för skribenterna. Efter att datan har använts så raderas all data. Studiens resultat kommer att presenteras vid Yrkeshögskolan Arcada och publiceras på databasen Theseus för färdiga lärdomsprov.

Det är möjligt att göra intervjun på distans (tex. zoom eller teams) men vi är också öppna för att träffas fysiskt, ifall det passar dig bättre. Låter detta som något du skulle hinna med/vilja göra? Vi diskuterar gärna vidare kring eventuella frågor om studien samt plats eller tid för utförandet av intervjun.

Våra kontaktuppgifter finner du nedan.

Med hopp om att få samarbeta med dig, och med vänlig hälsning,

Ellinor Lindroos & Emilia Johansson

studerande epost: johemili@arcada.fi, ellinor.lindroos@arcada.fi

Handledare, överlärare Åsa Rosengren, epost: asa.rosengren@arcada.fi

Bilaga 2. Intervjuguide

Intervjuguide

Tema: Orsaker till bristande skolmotivation bland högstadieelever

- Hur vanligt är det med motivationsbrist idag? Vilka upplever du att är de vanligaste orsakerna bakom motivationsbrist bland högstadieelever idag?
- Vad är de vanligaste orsakerna bakom att en elev upplever yttre (blir motiverad av belöningar/straff) samt inre motivation (blir motiverad av inre drift/eget intresse)?
- Hur går ni till väga ifall en elev endast upplever yttre motivation? Anser du att yttre motivation är hållbart för en elevs välbefinnande, eller krävs det att man ska känna inre motivation för att må bra/ha stark motivation?

Tema: Skolhandledarens och skolkuratorns arbetssätt med att främja högstadieelevers motivation

- Vilka arbetssätt eller metoder använder du dig av i arbetet med motivationsbrist bland högstadieelever? Använder du motiverande samtal (MI) som metod?
- Hur beaktar du självbestämmande (empowerment) och delaktighet i ditt arbete med motivationen och på vilka sätt?

Tema: Samarbetet mellan skolhandledare och skolkurator

- Hur upplever du att samarbetet mellan skolhandledaren och skolkuratoren fungerar bra?
- Upplever du att det finns brister i samarbetet mellan skolhandledaren och skolkuratoren? Om ja, hur anser du att man kunde förbättra dem?
- Har du idéer på hur man ytterligare kunde utveckla samarbetet mellan skolhandledaren och skolkuratoren i framtiden?

Bilaga 3. Samtyckesblankett

Samtyckesblankett

Jag samtycker till ett deltagande i intervjun kring hur skolhandledaren och skolkuratoren kan jobba med högstadieelevers motivation. Jag har fått en inbjudan att delta i studien via ett informationsbrev som skickats via e-post. Jag har läst informationsbrevet och fått ta del av studiens innehåll på ett förståeligt sätt. Jag är medveten om att intervju svaren bandas in på intervjuarens privata lösenordlåsta dator eller telefon, samt att direkta citat från intervjuerna kan användas i arbetet. Jag har blivit försäkrad om att innehållet i intervjun kommer förstöras genom att raderas från intervjuarens lösenordskyddade dator, då studien är färdig.

Jag är medveten om att deltagandet är frivilligt, konfidentiellt och att jag har rätt att avbryta intervjun när som helst under deltagandet. Jag har fått möjligheten att ställa frågor gällande studien både före och efter intervjutillfället. Jag är också medveten om att inga personuppgifter avslöjas i studien, förutom arbetstitel och arbetsregion. Jag samtycker till att Emilia Johansson och Ellinor Lindroos får använda svaren från intervjun för skrivandet av deras examensarbete vid yrkeshögskolan Arcada.

JA ____

NEJ ____

Informantens underskrift: _____

Ort och datum: _____

Bilaga 4. Forskningslov

Esbo stads sektorn för fostran och lärande Ansökan om forskningstillstånd

1. UNDERSÖKNINGENS NAMN	Examensarbete inom det sociala området. "Skolcoachens och skolkuratorns arbetssätt i arbetet med högstadielära skolmotivation. En empirisk intervjustudie"
2. ENHET SOM UNDERSÖKNINGEN GÄLLER	Enhet/enheter i Esbo stad som undersökningen gäller Resultatenheten svenska bildningstjänster: svenska småbarnspedagogikens enheter (dagem), grundskolor , gymnasium; svenska kultur- och ungdomstjänster, svenska medborgarinstitutet. Kontaktperson i Esbo: Johanna Öhman-Helle, Ansvarig skolkurator.
3. BESKRIVNING AV UNDERSÖKNINGEN	Kort beskrivning av undersökningens innehåll och metoder (max 160 tecken). Syftet med denna intervjustudie är att klargöra hur skolcoacher och skolkuratorer kan arbeta med att hitta, upprätthålla eller förstärka högstadielära skolmotivation. Vi vill se om man kan upptäcka likheter eller skillnader i professionernas arbete och få grepp om vilka arbetssätt samt metoder man kan använda i arbetet med högstadielära skolmotivation. Tanken är att resultatet av vår studie ska kunna hjälpa skolcoacher och skolkuratorer i arbetet med högstadielära motivationsbrist samt ge idéer på hur man kunde samarbeta professionerna sinsemellan. Med utgångspunkt i syftet har vi formulerat följande med konkreta frågeställningar: "Vilka är vanliga orsaker till motivationsbrist bland elever i årskurs 7-9 idag?" och "Vilka arbetssätt använder skolhandledaren och skolkuratoren i arbetet med motivationsbrist och hur samarbetar professionerna sinsemellan?".

	<p>Vi kommer utföra en kvalitativ intervjustudie med kvalitativ innehållsanalys som analysmetod. Vår studie är en enskild undersökning, så inga uppföljningar görs.</p> <p>(Bifoga forskningsplan)</p> <p>☒ X</p> <p>Är forskningsplanen sekretessbelagd? Ja, motiveringar: ☐</p> <p>☒ Nej, forskningsplanen är offentlig.</p>	
	<p>Sampling och insamlingstid</p> <p>Informanterna till intervjuerna rekryteras via intresseanmälningar per e-post. Tid och plats bestäms sedan gemensamt. Intervjuerna planeras ske i januari och februari 2023.</p>	
	<p>Avsikten med undersökningen</p> <p>Pro gradu Licentiatarbete Doktorsavhandling ☒ Annat lärdomsprov, vad? Lärdomsprov för lägre yrkeshögskoleexamen Annat, vad? ☐</p> <p>Undersökningen uppskattas vara färdig: ☐ Våren 2023</p>	
4. GENOMFÖRANDE AV UNDERSÖKNINGEN	<p>Är undersökningens föremål klienter av sektorn för fostran och lärande, t.ex. elever?</p>	<p>Ja ☒ Nej</p>
	<p>Är undersökningens föremål personal av sektorn för fostran och lärande?</p>	<p>☒ Ja Nej</p>
	<p>Ingår det bland undersökningsobjekten personer som kräver vårdnadshavarens eller intressebevakarens samtycke till användning av uppgifter.</p>	<p>Ja ☒ Nej Om du svarade ja, berätta under Tilläggsuppgifter hur vårdnadshavarens samtycke inhämtas.</p>
	<p>Antal personer som undersökningen omfattar</p>	<p>Omkring 6 personer</p>
	<p>Behandlas det personuppgifter i undersökningen?</p>	<p>☒ Ja Nej Namn och kontaktuppgifter</p>
	<p>Bildas ett forskningsregister som är baserat på personuppgifter?</p>	<p>Ja ☒ Nej Om du svarade ja, fyll i blanketten <i>Uppgifter om forskningsregister</i>.</p>
	<p>Används uppgifter ur existerande register?</p>	<p>Ja ☒ Nej Om du svarade ja, precisera under Tilläggsuppgifter.</p>
	<p>Är undersökningen en del av en större undersökning/projekt?</p>	<p>Ja ☒ Nej Om du svarade ja, precisera under Tilläggsuppgifter.</p>

	Metod för materialinsamling	Enkät Observation ☒ Intervjuer Dokumentana- lys Annan, vad? ☐				
	<p>Hur förvaras forskningsmaterialet på ett informationssäkert sätt medan forskningen pågår (t.ex. låsförsett skåp, lösenord, passer-kontroll, användningslogg, pseudonymisering)?</p> <p>Forskningsmaterialet förvaras på skribenternas privata skrivenheter och är lösenordsskyddat.</p> <p>Förstöring eller arkivering av forskningsmaterialet efter att forskningen avslutats</p> <p>☒ Forskningsmaterialet och identifikationsuppgifterna förstörs. Hur förstörs materialet på ett informationssäkert sätt och när? Forskningsmaterialet förstörs genom att raderas från skribenternas privata skrivenheter. Materialet förstörs då arbetet är färdigt skrivet.</p> <p>Forskningsmaterialet arkiveras utan identifikationsuppgifter. Hur förstörs identifikationsuppgifterna på ett informationssäkert sätt och när? ☐</p> <p>Forskningsmaterialet arkiveras tillsammans med identifikationsuppgifter i enlighet med arkivlagen efter att forskningen avslutats. Hur arkiveras forskningsmaterialet på ett informationssäkert sätt och var? ☐</p>					
	Tilläggsuppgifter ☐					
5. UPPGIFTER OM FORSKAREN	<p>Undersökningen utförs av (strecka under kontaktperson)</p> <p><u>Ellinor Lindroos</u> Emilia Johansson</p> <table border="1" data-bbox="507 1467 1361 1608"> <tr> <td data-bbox="507 1467 1082 1608">Kontaktpersonens adress</td> <td data-bbox="1082 1467 1361 1608">Telefon</td> </tr> <tr> <td data-bbox="507 1541 1082 1608">Backasvägen 16 06830 Kulloby</td> <td data-bbox="1082 1541 1361 1608">0405883318</td> </tr> </table> <p>E-postadress</p> <p>ellinor.lindroos@arcada.fi</p> <p>Organisation/enhet för vilken undersökningen utförs</p> <p>Yrkeshögskolan Arcada</p> <p>Undersökningens handledare/ansvariga ledare med kontaktuppgifter</p> <p>Åsa Rosengren Överlärare</p>		Kontaktpersonens adress	Telefon	Backasvägen 16 06830 Kulloby	0405883318
Kontaktpersonens adress	Telefon					
Backasvägen 16 06830 Kulloby	0405883318					

	asa.rosengren@arcada.fi +358 29428 2525
6. NYTTAN AV FORSKNINGEN	<p>Vilken nytta har forskningen för utvecklingen av stadens tjänster?</p> <p>Tanken är att resultatet av vår studie ska kunna hjälpa skolcoacher (skolhandledare) och skolkuratorer i arbetet med högstadielärares motivationsbrist samt ge idéer på hur man kunde samarbeta professionerna sinsemellan.</p>
7. FORSKARENS FÖRBINDELSE OCH UNDERSKRIFT	<p>Jag försäkrar att uppgifterna i denna ansökan om forskningstillstånd och bilagorna till den är riktiga.</p> <p>Jag förbinder mig att inte använda de uppgifter jag insamlat så att de skadar undersökningsobjektet, hens närstående eller Esbo stad eller för att kränka sådana intressen som skyddas av bestämmelserna om sekretess. Jag lämnar inte ut de personuppgifter jag fått till utomstående, utan jag håller dem hemliga. Jag presenterar forskningsresultaten så att enskilda personer eller familjer inte kan identifieras.</p> <p>Jag använder inte de uppgifter jag fått för något annat ändamål än det som forskningstillståndet har beviljats för. Jag följer EU:s allmänna dataskyddsförordning, dataskyddslagen och andra lagbestämmelser om behandling och hemlighållande av personuppgifter. Jag förbinder mig till forskarens etiska principer, villkoren för genomförandet av forskningen och anvisningar av sektorn för fostran och lärande.</p> <p>Jag anmäler utan dröjsmål personuppgiftsincidenter som gäller personuppgifter som begärts i ansökan om forskningstillstånd till Esbo stads dataskyddsombud, tietosuoja@esbo.fi om någon annan medlem i forskarlaget ännu inte gjort anmälan.</p> <p>Jag samtycker till att undersökningens namn, forskarens organisation och datum då undersökningen uppskattas vara färdig publiceras på Esbo stads webbplats.</p> <p>Plats och tid</p> <p>5.12.2022 Borgå</p> <p>Underteckningar och namnförtydliganden</p> <p> Ellinor Lindroos</p> <p> Emilia Johansson</p>
8. BESLUT	<p>Forskningstillstånd beviljas</p> <p>Undersökningstillstånd beviljas på följande villkor:</p> <p>☐ Forskningstillståndets nummer <input type="text"/> /20 <input type="text"/></p> <p>Forskningstillstånd beviljas inte, med följande motivering:</p> <p>☐</p>

	Skicka den färdiga undersökningen per e-post till samma adress som denna ansökan om forskningstillstånd. Sammandrag Hela undersökningsrapporten
	Esbo ___/___ 20__
	Beslutsfattarens underskrift
	Namnförtydligande [redacted]
	Tjänsteställning [redacted]
<p>Beviljandet av forskningstillstånd förpliktigar inte undersökningsobjekten att samtycka till att uppgifter om dem används i undersökningen. Forskaren ska alltid förhandla särskilt med de organisationer som är föremål för undersökningen om deltagande i undersökningen och ifall organisationens namn ska anges i undersökningsrapporten.</p> <p>Utförandet av undersökningen får inte störa undersökningsobjektets verksamhet.</p>	

9

BILAGOR Bocka för

Forskningsplan X

Uppgifter om forskningsregister

Intervjustomme/frågeformulär X

Formulär för samtycke X

Meddelande/meddelanden om forskningen

Konsekvensbedömning enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning

Annat, vad? [redacted]